

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Медичний інститут

Кафедра психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Іщенко Н.М.

« ____ » _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 053 «Психологія»

Розробник програми

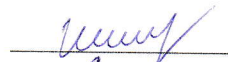
Гарант освітньої програми

Завідувач кафедри психології

Директор медичного інституту

Директор ННІ ППО

Начальник НМВ

Н. І. Миропольцева

В. І. Каневський

І.П. Лисенкова

Г.В. Грищенко

Г.Л. Норд

С.І. Шкірчак

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Практикум із загальної психології	
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»	
Спеціальність	053 «Психологія»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Психологія	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	I-II	
Навчальний рік	2020-2021, 2021-2022	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	1-й, 2-й, 3-й	1-й, 2-й, 3-й, 4-й, 5-й
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	7 кредитів / 210 годин	
Структура курсу: – лекції – півгрупові заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	96 год	28
	114 год	182
Відсоток аудиторного навантаження	46 %	13%
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Залік (1-й семестр) Залік (4 трим.) Іспит (3-й семестр) Іспит 5 (трим.)	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: ознайомити студентів з технологією психологічного дослідження, а також сформувати у них уміння та навички практичного використання сучасних методів загальної психології. Вивчення дисципліни «Практикум із загальної психології» сприятиме практичній підготовці психологів з надання ними психологічної допомоги окремим людям, організаціям, установам у вирішенні різноманітних проблем життєдіяльності у складних економічних та соціально-психологічних умовах.

Завдання:

- формування уявлення про психічну активність, як засіб відображення та перетворення навколишнього світу;
- аналіз закономірностей функціонування психіки;
- розширення світоглядного і професійного горизонту, в результаті ознайомлення з розвитком психології як науки;
- ознайомлення студентів з структурними компонентами психіки та їх взаємозв'язком;
- набуття студентами навичок дослідження особливостей перебігу психічних процесів, функціонування психічних станів та прояву психічних властивостей;
- набуття студентами навичок пояснення і використання в практичній діяльності особливостей перебігу психічних процесів, функціонування психічних станів та прояву психічних властивостей.
- формування студентами навичок свідомого самоконтролю та саморегуляції власних психічних станів та поведінки;

Передумови вивчення дисципліни: «Практикум з загальної психології» є базовою складовою частиною дисциплін психологічного циклу нормативного блоку. Вивчення дисципліни передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: опанування системою знань про закономірності процесу функціонування психіки та усвідомлення принципів дослідження психічних явищ. Викладання «Практикуму із загальної психології» здійснюється в тісному взаємозв'язку із загальною, віковою, педагогічною психологією, практичною, порівняльною психологією, історією психології та іншими дисциплінами, які повинні стати надійним підґрунтям у становленні фахівців.

Очікувані результати навчання:

В результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- предмет, об'єкт та методи навчальної дисципліни;
- понятійний апарат даної галузі психологічної науки;
- етичні аспекти проведення психологічного дослідження;
- психометричні засоби контролю якості психологічних методик;
- особливості використання тестів;
- особливості використання особистісних опитувальників;
- особливості використання проєктивних методик.

має вміти:

- аналізувати інформацію, що міститься в підручниках, порівнюючи погляди авторів щодо висвітлення певних фактів;
- проводити спостереження за психічним станом особистості, оцінювати рівень розвитку пізнавальних процесів особистості;
- проводити психологічні дослідження в якості експериментатора та експерта, отримувати, фіксувати та обробляти інформацію про прояви психічної активності;
- порівнювати і пояснювати отримані результати, порівнюючи їх з еталонними, чи описаними в психологічній літературі
- застосовувати набуті знання у практичній роботі психолога.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНЦІЇ

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК9 Здатність працювати в команді.
- ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
- СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

3. Програма навчальної дисципліни Денна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Півгрупові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ I. Пізнавальні психічні процеси				
Блок 1. Первинна форма відображення об'єктивної дійсності.				
1.	Предмет завдання та розвиток психології	-	2	2
2.	Розвиток психіки у філогенезі. Поява та розвиток свідомості	-	2	2
3.	Методи загальної психології	-	2	2
4.	Відчуття як джерело пізнання	-	2	2
5.	Дослідження ролі відчуттів у пізнавальній діяльності людини	-	2	2
6.	Дослідження шкіряних та зорових відчуттів	-	2	2
7.	Сприймання як основа пізнання	-	2	2
8.	Дослідження розпізнавання зорових образів	-	2	2
9.	Методи дослідження сприйняття часу	-	2	2
10.	Дослідження особливостей сприйняття простору	-	2	2
11.	Контрольна робота за блоком 1.	-	2	3
Усього – 45 год. Кредитів ECTS – 1,5.		0	22	23
Блок 2. Когнітивні психічні процеси.				
12.	Пам'ять як психічний процес	-	2	2
13.	Дослідження особливостей запам'ятовування	-	2	2
14.	Організація дослідження та аналіз аспектів пам'яті	-	2	2
15.	Увага як регулятор психічної діяльності людини	-	2	2
16.	Дослідження властивостей уваги	-	2	2
17.	Дослідження переключення уваги	-	2	2
18.	Вплив уяви на сприймання дійсності людиною	-	2	2
19.	Дослідження уяви як психічного процесу	-	2	2
20.	Вплив уяви на сприймання дійсності людиною	-	2	2
21.	Уява та засоби терапевтичного впливу	-	2	2
22.	Мислення як вища форма пізнавальної діяльності	-	2	2
23.	Дослідження особливостей мислення	-	2	2
24.	Дослідження логічного мислення	-	2	2
25.	Особистісні властивості творчої людини: проблеми і шляхи розвитку творчого мислення.	-	2	2
26.	Контрольна робота за блоком 2.	-	2	2
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		0	30	30
МОДУЛЬ II. Психічні якості та властивості особистості				
Блок 3. Емоційно-вольова сфера особистості				
27.	Емоції та почуття	-	2	2
28.	Дослідження загального емоційного стану, депресій, стресів	-	2	2
29.	Дослідження агресивності та тривожності	-	2	2
30.	Емоційний інтелект та можливості його розвитку	-	2	2

31.	Воля як форма активності особистості	-	2	2
32.	Вольові стани та розвиток волі	-	2	2
33.	Дослідження вольових процесів	-	2	2
34.	Графічні методи дослідження емоційно-вольової сфери	-	2	2
35.	Темперамент як загальна психічна активність індивіда	-	2	2
36.	Дослідження особливостей типів темпераменту.	-	2	3
37.	Характер особистості	-	2	3
38.	Дослідження властивостей характеру	-	2	3
39.	Контрольна робота за блоком 3.	-	2	3
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		0	26	34
Блок 4. Особистість у діяльності.				
40.	Здібності особистості	-	2	3
41.	Дослідження здібностей особистості	-	2	3
42.	Проективні методики дослідження особистості	-	2	3
43.	Тестові методики дослідження особистості	-	2	3
44.	Дослідження Я-концепції особистості	-	2	3
45.	Дослідження ціннісно-орієнтаційної сфери особистості	-	2	3
46.	Дослідження соціального інтелекту	-	2	3
47.	Дослідження специфіки міжособистісних стосунків	-	2	3
48.	Контрольна робота за блоком 4.	-	2	3
Усього – 45 год. Кредитів ECTS – 1,52.		0	18	27
Всього за курсом – 210 год. Кредитів ECTS – 7.		0	96	114

Заочна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Півгрупові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ I. Пізнавальні психічні процеси				
1	Методи загальної психології	-	2	15
2	Відчуття як джерело пізнання	-	2	15
3	Сприймання як основа пізнання	-	2	15
4	Пам'ять як психічний процес	-	2	15
5	Увага як регулятор психічної діяльності людини	-	2	15
6	Вплив уяви на сприймання дійсності людиною	-	2	15
7	Мислення як вища форма пізнавальної діяльності	-	2	16
Усього – 120 год. Кредитів ECTS – 4.		0	14	106
МОДУЛЬ II. Психічні якості та властивості особистості				
8	Емоції та почуття	-	2	11
9	Воля як форма активності особистості	-	2	11
10	Темперамент як загальна психічна активність індивіда	-	2	11
11	Характер особистості	-	2	11
12	Здібності особистості	-	2	11
13	Дослідження Я-концепції особистості	-	2	11
14	Дослідження специфіки міжособистісних стосунків	-	2	10
Усього – 90 год. Кредитів ECTS – 3.		0	14	76
Всього за курсом – 210 год. Кредитів ECTS – 7.		0	28	182

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План пів групових занять

№	Тема заняття / план
МОДУЛЬ I. Пізнавальні психічні процеси	
Блок 1. Первинна форма відображення об'єктивної дійсності.	
1.	Тема 1. Предмет завдання та розвиток психології 1. Предмет психології як науки. Структура, завдання та стан сучасної психології. Структура психологічних явищ. Значення психологічних знань для навчання і виховання дітей. 2. Місце психології в системі наук. Диференціація психології на окремі наукові галузі. 3. Основні етапи історії психології: школи, концепції, напрями у психології. Історія психологічної думки в Україні. 4. Природа психічного з точки зору категорії відображення. Мозок і психіка: принципи і загальні механізми зв'язку. Функції психічного та їх представлення (локалізація) в головному мозку.
2.	Тема 2. Розвиток психіки у філогенезі. Поява та розвиток свідомості 1. Проблеми антропогенезу та розвиток форм відображення у живій і неживій природі. 2. Розвиток психіки у філогенезі: стадії та рівні розвитку форм психічного відображення за О. М. Леонтьєвим і К. Е. Фабрі. 3. Сутність відмінностей психіки людей від психіки тварин. Психіка і свідомість. 4. Суспільно-історичний характер свідомості. Розвиток свідомості та її структура. Свідоме і несвідоме в психічній діяльності людини. 5. Лабораторна робота. Проективна методика куб у пустелі.
3.	Тема 3. Методи загальної психології 1. Теоретико-методологічні основи психологічної науки: методологія, принципи, методи дослідження. Основні етапи психологічного дослідження. 2. Характеристика конкретних методик психологічного дослідження: організаційні (порівняльний, лонгітюдний, комплексний); інтерпретаційні (генетичний, структурний); методи кількісної та якісної обробки даних (методи математичної, статистики); емпіричні методи (основні та допоміжні, експериментальні і неекспериментальні, діагностичні). 3. Лабораторна робота . Проективна методика «Моє дерево»
4.	Тема 4. Відчуття як джерело пізнання 1. Поняття про відчуття. Значення відчуттів у житті людини, їх походження. 2. Фізіологічні основи відчуттів. Фізичні властивості середовища, які породжують відчуття різної модальності. 3. Класифікація та види відчуттів і їхня характеристика. 4. Закономірності та властивості відчуттів. 5. Розвиток відчуттів в процесі діяльності людини.

5.	Тема 5. Дослідження ролі відчуттів у пізнавальній діяльності людини 1. Вирішення практичних задач з теми «Відчуття». 2. Лабораторна робота . Дослідження ролі відчуттів у пізнавальній діяльності людини.
6.	Тема 6. Дослідження шкіряних та зорових відчуттів 1. Лабораторна робота 1. Порівняльне вимірювання чуттєвості різних ділянок шкіри. 2. Лабораторна робота 2. Дослідження характеристик послідовних образів.
7.	Тема 7. Сприймання як основа пізнання 1. Поняття про сприймання, його фізіологічна основа. 2. Властивості та індивідуальні особливості сприймання. 3. Класифікація та види сприйняття. Сприймання та спостереження. 4. Сприймання простору, часу, людини. 4. Лабораторна робота. Ілюзії сприймання.
8.	Тема 8. Дослідження розпізнавання зорових та тактильних образів 1. Лабораторна робота 1. Дослідження типу сприймання за роботою провідних аналізаторів. 2. Лабораторна робота 2. Дослідження пізнавального контролю під час сприймання 3. Лабораторна робота 3. Особливості сприймання форми при пасивному і активному дотику.
9.	Тема 9. Методи дослідження сприйняття часу 1. Лабораторна робота 1. Сприймання часу (короткі проміжки). 2. Лабораторна робота 2. Сприймання часу: оцінка, вимірювання, відтворення, порівняння. 3. Лабораторна робота 3. Вплив діяльності на точність сприйняття часу.
10.	Тема 10. Дослідження особливостей сприйняття простору 1. Лабораторна робота 1. Сприймання простору. 2. Лабораторна робота 2. Сприймання напрямку локалізації звукових подразників. 3. Лабораторна робота 3. Сприймання довжин ліній та кутових величин.
11.	Контрольна робота за блоком 1.
Блок 2. Когнітивні психічні процеси.	
12.	Тема 11. Пам'ять як психічний процес 1. Поняття про пам'ять. Пам'ять людини (довільна, логічна, опосередкована) і тварини (генетична, механічна). Зв'язок пам'яті людини з її здібностями та діяльністю. 2. Природа пам'яті: теорії і закони пам'яті. 3. Класифікація і види пам'яті: за часом збереження матеріалу (миттєва, короткочасна, оперативна, довготривала, генетична); за переважаючим аналізатором (зорова, слухова, тактильна, смакова, нюхова); за змістом того, що запам'ятовується і відтворюється (образна, словесно-логічна, рухова, емоційна); за характером участі волі у

	<p>процесах запам'ятовування і відтворення матеріалу (мимовільна і довільна).</p> <p>4. Процеси і закономірності пам'яті: запам'ятовування (мимовільне — довільне, механічне — логічне, оперативне). Заучування і прийоми його організації. Умови ефективності запам'ятовування. Відтворення (мимовільне — довільне, впізнавання, пригадування, спогади). Збереження і забування. Ремінісценція. Ретроактивне і проактивне гальмування. Закон забування Г. Еббінгауза.</p> <p>5. Індивідуальні особливості і типи пам'яті.</p>
13.	<p>Тема 12. Дослідження особливостей запам'ятовування</p> <p>1. Лабораторна робота 1. Дослідження переважаючого типу запам'ятовування.</p> <p>2. Лабораторна робота 2. Ретроактивне гальмування.</p> <p>3. Лабораторна робота 3. Порівняльне дослідження безпосереднього та опосередкованого запам'ятовування абстрактних понять</p> <p>4. Лабораторна 4. Створення мандали, як засобу психоемоційного ровантаження мозку.</p>
14.	<p>Тема 13. Організація дослідження та аналіз аспектів пам'яті</p> <p>Лабораторна робота. Проведення діагностики окремих аспектів пам'яті на групі, обробка та аналіз результатів.</p>
15.	<p>Тема 14. Увага як регулятор психічної діяльності людини</p> <p>1. Поняття про увагу Функції уваги.</p> <p>2. Природа уваги в теоріях та концепціях: моторна теорія уваги Т. Рібо; теорія установки Н. Д. Узнадзе; теоретична концепція П. Я. Гальперіна; вчення про осередок оптимального збудження І. М. Сеченова, І. П. Павлова; теорія доміанти А. А. Ухтомського; нейропсихологічна теорія (роль неспецифічних систем мозку та спеціалізованих нейронів у виникненні уваги).</p> <p>3. Види уваги: мимовільна (пасивна) і довільна (активна), післядовільна; природна і соціально-обумовлена; безпосередня й опосередкована; чуттєва, інтелектуальна, моторна.</p> <p>4. Форми уваги: зовнішня і внутрішня; колективна, групова, індивідуальна.</p> <p>5. Властивості уваги: спрямованість, зосередженість, стійкість, тривалість, концентрація, інтенсивність, коливання (флуктуація), розподіл, перемикання, обсяг, широта, активність.</p>
16.	<p>Тема 15. Дослідження властивостей уваги</p> <p>1. Лабораторна робота 1. Дослідження концентрації уваги.</p> <p>2. Лабораторна робота 2. Дослідження концентрації уваги.</p> <p>3. Лабораторна робота 3. Оцінка обсягу уваги.</p>
17.	<p>Тема 16. Дослідження переключення уваги</p> <p>1. Лабораторна робота 1. Дослідження особливостей переключення уваги</p> <p>2. Лабораторна робота 2. Оцінка переключення уваги .</p> <p>3. Лабораторна робота 3. Дослідження переключення уваги.</p>

18.	<p>Тема 17. Уява як відображення людиною дійсності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про уяву як вищий пізнавальний процес. Фізіологічна основа уяви. 2. Процеси, основні прийоми створення образів уяви (акцентування, гіперболізація, аглютинація, типізація, схематизація, аналогія). 3. Класифікація та види уяви: у зв'язку із застосуванням волі (активна — довільна; пасивна — мимовільна); залежно від характеру діяльності людини (продуктивна — творча; репродуктивна — відтворююча); за змістом (художня, технічна, наукова). Мрія, фантазія, сновидіння, галюцинація. 4. Функції уяви (уявлення дійсності в образах; регулювання емоційних станів; участь у довільній регуляції пізнавальних процесів і станів; формування внутрішнього плану дій). 5. Індивідуальні особливості уяви (широта, змістовність, сила, яскравість, повнота, стійкість, різносторонність, реалістичність, дієвість). 6. Уява та органічні процеси. Идеомоторні акти. Ятрогенії та дидактогенії. 7. Використання продуктів уяви в особистісних та проєктивних тестах. 8. Вплив уяви на стан організму.
19.	<p>Тема 18. Дослідження уяви як психічного процесу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лабораторна робота 1. Дослідження відтворюючої уяви 2. Лабораторна робота 2. Дослідження індивідуальних особливостей уяви 3. Лабораторна робота 3. Оцінка яскравості-чіткості уявлень 4. Лабораторна робота 4. Дослідження продуктивності уяви
20.	<p>Тема 19. Вплив уяви на сприймання дійсності людиною Лабораторна робота. Аналіз книги Джон Кехо «Підсвідомість може все».</p>
21.	<p>Тема 20. Уява та засоби терапевтичного впливу Лабораторна робота. Створення казки на основі власних переживань та особливостей уяви.</p>
22.	<p>Тема 21. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про мислення. Зв'язок мислення з мовою, мовленням та чуттєвим пізнанням людини. 2. Теорії мислення, його фізіологічна основа. Коротка історія розвитку психології мислення. 3. Функціонально-операційна сторона мислення. Мисленнєві дії й операції (порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, конкретизація, класифікація, систематизація). 4. Логічні форми мислення як продукти мисленнєвого процесу: поняття (родові і видові; загальні, збірні та одиничні; конкретні та абстрактні; категорії, зміст та обсяг поняття; визначення); судження (одиничні, часткові, загальні; про існування чи неіснування певних об'єктів; про властивості об'єктів; про відношення об'єктів; прості і складні; стверджувальні і заперечні; тотожно істинні і тотожно хибні);

	<p>здійсненні і нездійсненні); умовиводи (індуктивні і дедуктивні; міркування, силогізм, висновок, аналогія);</p> <p>5. Мислення, як діяльність: процес розв'язування задач.</p> <p>6. Класифікація та види мислення: за змістом (наочно-дієве, наочно-образне, абстрактне); залежно від змісту завдань, до розв'язання яких воно застосовується (технічне, наукове, художнє); за характером завдань (практичне, теоретичне, інтуїтивне, аналітичне); за ступенем новизни й оригінальності (репродуктивне і продуктивне); реалістичне, аутистичне, егоцентричне.</p> <p>7. Індивідуальні відмінності у мисленні людини (глибина — поверховість, послідовність — непослідовність, самостійність — несамостійність, критичність — некритичність, гнучкість — негнучкість, швидкість — повільність).</p> <p>8. Інтелект людини за Р. Мейлі (логічно-формальний, наочно-конкретний, аналітично-рецептивний, комбінаторно-творчий, сприйнятливо-тонкий, загострено-спрямований).</p> <p>9. Поняття інтелекту за Дж. Гілфордом. Тести інтелекту та коефіцієнт інтелекту.</p> <p>10. Тест Д. Векслера: особливості застосування.</p> <p>11. Лабораторна робота. Тест Айзенка на рівень IQ</p>
23.	<p>Тема 22. Дослідження видів мислення</p> <p>1. Лабораторна робота 1. Дослідження впливу установки на спосіб розв'язання задач.</p> <p>2. Лабораторна робота 2. Дослідження аналітичності мислення.</p> <p>3. Лабораторна робота 3. Дослідження рефлексивності мислення.</p>
24.	<p>Тема 23. Дослідження логічного мислення</p> <p>1. Лабораторна робота 1. Робота студентів на виявлення здатності виділення суттєвих ознак.</p> <p>2. Лабораторна робота 2. Опрацювання методики «Складні аналогії»</p> <p>3. Лабораторна робота 3. Вивчення та оцінка логічного мислення</p> <p>4. Лабораторна робота 4. Вивчення логічного мислення на основі методики «кількісні відношення»</p>
25.	<p>Тема 24. Особистісні властивості творчої людини: проблеми і шляхи розвитку творчого мислення.</p> <p>1. Поняття латерального мислення, його відмінність від логічного мислення.</p> <p>2. Лабораторна робота. Розвиток латерального мислення за Едвардом де Боно.</p>
26.	Контрольна робота за блоком 2.
МОДУЛЬ II. Психічні якості та властивості особистості	
Блок 3. Емоційно-вольова сфера особистості	
27.	<p>Тема 25. Емоції та почуття</p> <p>1. Поняття про емоції і почуття. Функції емоцій і почуттів.</p> <p>2. Психологічні теорії емоцій, їхня фізіологічна основа (еволюційна</p>

	<p>теорія Ч. Дарвіна, теорія У Джеймса-Ланге, теорія Кеннона-Барда, активаційна теорія Ліндсея-Хебба, теорія когнітивного дисонанса Л. Фестінгера, теорія С. Шехтера, інформаційна теорія П. В. Сімонова).</p> <p>3. Види емоцій: прості і складні, вроджені і набуті.</p> <p>4. Види почуттів: моральні, інтелектуальні, естетичні.</p> <p>5. Форми переживання емоцій і почуттів: афекти, настрої, стрес, пристрасті, потяги. Поняття дистресу(Сельє).</p> <p>6. Емоційні стани (страх, тривога, сором, гнів, роздратування, радість та ін.)</p> <p>7. Роль емоцій і почуттів у сфері людських взаємин.</p>
28.	<p>Тема 26. Дослідження загального емоційного стану, депресій, стресів</p> <p>Лабораторна робота. Проведення діагностики загального емоційного стану, депресій, стресів, неврозів на групі, обробка та аналіз результатів.</p>
29.	<p>Тема 27. Дослідження агресивності та тривожності</p> <p>Лабораторна робота. Проведення діагностики агресивності та тривожності на групі, обробка та аналіз результатів.</p>
30.	<p>Тема 28. Емоційний інтелект та можливості його розвитку</p> <p>1. Поняття емоційного інтелекту та історія його дослідження.</p> <p>2. Лабораторна робота . Дослідження розвитку емоційного інтелекту:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Тест на емоційний інтелект Мейєра-Саловея-Карузо - Опитувальник «Емоційний інтелект» Д.В. Люсіна - Тест Холла для визначення рівня емоційного інтелекту. - Тест на емоційний інтелект Д. Гоулмана.
31.	<p>Тема 29. Воля як форма активності особистості</p> <p>1. Поняття про волю. Ознаки вольової поведінки. Функції волі (спонукальна і гальмівна; спрямовуюча і регулююча).</p> <p>2. Теорії волі (інтелектуалістична, емоційна, волюнтаристична).</p> <p>3. Природа волі (реактивна, рефлексорна, мотиваційна, регуляційна, «вольового вибору»). Історія розвитку уявлень про волю.</p> <p>4. Воля як вища психічна функція. Вольова регуляція поведінки: внутрішня і зовнішня. Внутрішній (інтернальний) та зовнішній (екстернальний) локус контролю. Критерії вольової поведінки. Вольові дії (довільні і мимовільні). Простий і складний вольовий акт. Основні фази (структура) складної вольової дії. Потяг, бажання, хотіння як форми прояву волі. Розлади складної вольової дії: абулія та апраксія.</p> <p>5. Класифікація вольових якостей особистості: первинні (базальні) — сила волі, енергійність, наполегливість, витримка, сміливість тощо; вторинні (характерологічні) — хоробрість, рішучість, упевненість у собі, самоволодіння та ін.; третинні (морально-ціннісні) — відповідальність, принциповість, обов'язковість, ініціативність, діловитість та ін.</p> <p>6. Розвиток та виховання вольової активності людини: позитивні та негативні вольові якості.</p>
32.	<p>Тема 30. Вольові стани та розвиток волі</p> <p>1. Вирішення практичних задач з теми «Воля та вольові процеси».</p> <p>2. Лабораторна робота. Розвиток вольових зусиль.</p>

33.	<p>Тема 31. Дослідження вольових процесів</p> <p>1. Лабораторна робота 1. Дослідження суб'єктивного контролю</p> <p>2. Лабораторна робота 2. Дослідження наполегливості</p> <p>3. Лабораторна робота 3. Дослідження імпульсивності</p>
34.	<p>Тема 32. Графічні методи дослідження емоційно-вольової сфери</p> <p>Лабораторна робота. Проективна методика «Людина під дощем»</p>
35.	<p>Тема 33. Темперамент як загальна психічна активність індивіда</p> <p>1. Поняття про темперамент. Історія розвитку вчення про темперамент.</p> <p>2. Фізіологічні основи темпераменту. Тип вищої нервової діяльності і темперамент.</p> <p>3. Психологічна характеристика та властивості типів темпераменту: холерик, сангвінік, флегматик, меланхолік.</p> <p>4. Особистість і темперамент: проблеми виховання, навчання і професійної діяльності.</p>
36.	<p>Тема 34. Дослідження особливостей типів темпераменту.</p> <p>1. Лабораторна робота 1. Дослідження сили нервової системи.</p> <p>2. Лабораторна робота 2. Дослідження типу темпераменту.</p> <p>3. Лабораторна робота 3. Дослідження властивостей темпераменту.</p>
37.	<p>Тема 35. Характер особистості</p> <p>1. Поняття про характер. Природні і соціальні передумови формування характеру.</p> <p>2. Структура характеру. Провідні риси характеру (емоційно-вольові, когнітивно-пізнавальні (інтелектуальні), морально-ціннісні, мотиваційні).</p> <p>3. Акцентуації рис характеру. Класифікація: за тілесною конституцією людини Е. Кречмера (атлетичний, пікнічний, астеничний); типологія соціальних характерів Е. Фромма («мазохіст-садист», «руйнівник», «конформіст-автомат»); підліткові акцентуації А. Є. Лічко (гіпертимний, циклоїдний, лабільний, астеноневротичний, сензитивний, психастеничний, шизоїдний, епілептоїдний, істероїдний, нестійкий, конформний); за характером манери спілкування К. Леонгарда (гіпертимний, дистимний, циклоїдний, збудливий, застрягаючий, педантичний, тривожний, емотивний, демонстративний, екзальтований, екстравертований, інтровертований).</p> <p>4. Вчинок і формування провідних рис характеру особистості.</p> <p>5. Вплив темпераменту на формування рис характеру особистості.</p>
38.	<p>Тема 36. Дослідження властивостей характеру</p> <p>1. Лабораторна робота 1. Дослідження схильності до ризику.</p> <p>2. Лабораторна робота 2. Дослідження вольової саморегуляції.</p> <p>3. Лабораторна робота 3. Дослідження характерологічних тенденцій.</p> <p>4. Лабораторна робота 4. Дослідження акцентуацій характеру (за методикою Х. Шмішека)</p>
39.	<p>Контрольна робота за блоком 3.</p>

Блок 4. Особистість у діяльності

40.	Тема 37. Здібності особистості 1. Поняття про здібності. Природні і соціальні передумови здібностей (3 теорії походження). 2. Структура здібностей: загальні та спеціальні здібності. 3. Задатки, здібності, обдарованість, талант, геніальність, майстерність (співвідношення понять, показники). 4. Формування та розвиток здібностей. 5. Взаємодія та взаємокомпенсація здібностей (приклади історичних осіб). 6. Міжстатеві відмінності у здібностях та їх наукове пояснення.
41.	Тема 38. Дослідження здібностей особистості Лабораторна робота. Проведення діагностики здібностей особистості на групі, обробка та аналіз результатів.
42.	Тема 39. Проективні методики дослідження особистості 1. Групи проективних методик дослідження особистості. 2. Лабораторна робота 1. Методика дослідження особистості «Неіснуюча тварина». 3. Лабораторна робота 2. Тест Люшера.
43.	Тема 40. Тестові методики дослідження особистості 1. Лабораторна робота 1. Багатофакторний особистісний опитувальник Кеттела. 2. Лабораторна робота 2. Тест СМІЛ (ММРІ). 3. Лабораторна робота 3. Тест на тип особистості за Майєрс-Бріггс.
44.	Тема 41. Дослідження Я-концепції особистості 1. Фактори впливу на розвиток Я-концепції особистості (на різних вікових етапах, гендерний аспект). 2. Лабораторна робота 1. Символічні завдання на виявлення різних характеристик «Образу –Я». 3. Лабораторна робота 2. Тест Куна – Макпартленда «Хто Я» (Модифікація Т.В. Румянцевої) 4. Лабораторна робота 3. Методика непрямого виміру системи самооцінок (КИСС). 5. Лабораторна робота 4. Тест самооцінки особистості Дембо-Рубінштейн. 6. Лабораторна робота 5. Особистісна та соціальна ідентичність В. Урбановича. 7. Лабораторна робота 6. Дослідження самооцінки особистості
45.	Тема 42. Дослідження ціннісно-орієнтаційної сфери особистості 1. Лабораторна робота 1. Тест САТ (Рівень само актуалізації особистості). 2. Лабораторна робота 2. Діагностика соціально-психологічних установок особистості у мотиваційно-потребовій сфері (Потьомкіна). 3. Лабораторна робота 3. Діагностика наявності і вираженості іраціональних установок (Альберт Елліс).

	4. Лабораторна робота 4. Морфологічний тест життєвих цінностей.
46.	Тема 43. Дослідження соціального інтелекту 1. Поняття соціального інтелекту, історія дослідження. 2. Лабораторна робота 1. Методика дослідження соціального інтелекту Гілфорда. 3. Лабораторна робота 2. Тест на розпізнавання емоцій П. Екмана.
47.	Тема 45. Дослідження специфіки міжособистісних стосунків 1. Лабораторна робота 1. Методика "Q - сортування" В. Стефансона. 2. Лабораторна робота 2. Дослідження психологічного клімату групи. 3. Лабораторна робота 3. Методика діагностики міжособистісних стосунків Т. Лірі. 4. Лабораторна робота 4. Вивчення міжособистісних стосунків у групі за методикою Дж. Морено «Соціометрія». 5. Лабораторна робота 5. Виявлення референтної групи особистості за методикою «Референтометрія».
48	Контрольна робота за блоком 4.

План півгрупових занять (заочної форми навчання):

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Методи загальної психології 1. Теоретико-методологічні основи психологічної науки: методологія, принципи, методи дослідження. Основні етапи психологічного дослідження. 2. Характеристика конкретних методик психологічного дослідження: організаційні (порівняльний, лонгітюдний, комплексний); інтерпретаційні (генетичний, структурний); методи кількісної та якісної обробки даних (методи математичної, статистики); емпіричні методи (основні та допоміжні, експериментальні і неекспериментальні, діагностичні). 3. Лабораторна робота . Проективна методика «Моє дерево»
2	Тема 2. Відчуття як джерело пізнання 1. Поняття про відчуття. Значення відчуттів у житті людини, їх походження. 2. Фізіологічні основи відчуттів. Фізичні властивості середовища, які породжують відчуття різної модальності. 3. Класифікація та види відчуттів і їхня характеристика. 4. Закономірності та властивості відчуттів. 5. Розвиток відчуттів в процесі діяльності людини. Вирішення практичних задач з теми «Відчуття». 6. Лабораторна робота. Дослідження ролі відчуттів у пізнавальній діяльності людини.
	Тема 3. Сприймання як основа пізнання 1. Поняття про сприймання, його фізіологічна основа. 2. Властивості та індивідуальні особливості сприймання.

3	<p>3. Класифікація та види сприйняття. Сприймання та спостереження.</p> <p>4. Сприймання простору, часу, людини.</p> <p>5. Лабораторна робота. Ілюзії сприймання.</p> <p>6. Лабораторна робота 1. Сприймання часу (короткі проміжки).</p> <p>7. Лабораторна робота 2. Сприймання часу: оцінка, вимірювання, відтворення, порівняння.</p> <p>8. Лабораторна робота 3. Вплив діяльності на точність сприйняття часу.</p>
4	<p>Тема 4. Пам'ять як психічний процес</p> <p>1. Поняття про пам'ять. Пам'ять людини (довільна, логічна, опосередкована) і тварини (генетична, механічна). Зв'язок пам'яті людини з її здібностями та діяльністю.</p> <p>2. Природа пам'яті: теорії і закони пам'яті.</p> <p>3. Класифікація і види пам'яті: за часом збереження матеріалу (миттєва, короткочасна, оперативна, довготривала, генетична); за переважаючим аналізатором (зорова, слухова, тактильна, смакова, нюхова); за змістом того, що запам'ятовується і відтворюється (образна, словесно-логічна, рухова, емоційна); за характером участі волі у процесах запам'ятовування і відтворення матеріалу (мимовільна і довільна).</p> <p>4. Процеси і закономірності пам'яті: запам'ятовування (мимовільне — довільне, механічне — логічне, оперативне). Заучування і прийоми його організації. Умови ефективності запам'ятовування. Відтворення (мимовільне — довільне, впізнавання, пригадування, спогади). Збереження і забування. Ремінісценція. Ретроактивне і проактивне гальмування. Закон забування Г. Еббінгауза.</p> <p>5. Індивідуальні особливості і типи пам'яті. Лабораторна робота 1. Дослідження переважаючого типу запам'ятовування.</p> <p>6. Лабораторна робота 2. Ретроактивне гальмування.</p> <p>7. Лабораторна робота 3. Порівняльне дослідження безпосереднього та опосередкованого запам'ятовування абстрактних понять</p>
5	<p>Тема 5. Увага як регулятор психічної діяльності людини</p> <p>1. Поняття про увагу Функції уваги.</p> <p>2. Природа уваги в теоріях та концепціях: моторна теорія уваги Т. Рібо; теорія установки Н. Д. Узнадзе; теоретична концепція П. Я. Гальперіна; вчення про осередок оптимального збудження І. М. Сеченова, І. П. Павлова; теорія доміанти А. А. Ухтомського; нейропсихологічна теорія (роль неспецифічних систем мозку та спеціалізованих нейронів у виникненні уваги).</p> <p>3. Види уваги: мимовільна (пасивна) і довільна (активна), післядовільна; природня і соціально-обумовлена; безпосередня й опосередкована; чуттєва, інтелектуальна, моторна.</p> <p>4. Форми уваги: зовнішня і внутрішня; колективна, групова, індивідуальна.</p> <p>5. Властивості уваги: спрямованість, зосередженість, стійкість,</p>

	<p>тривалість, концентрація, інтенсивність, коливання (флуктуація), розподіл, перемикання, обсяг, широта, активність.</p> <p>6. Лабораторна робота 1. Дослідження концентрації уваги.</p> <p>7. Лабораторна робота 2. Дослідження концентрації уваги.</p> <p>8. Лабораторна робота 3. Оцінка обсягу уваги.</p>
6	<p>Тема 6. Уява як відображення людиною дійсності</p> <p>1. Поняття про уяву як вищий пізнавальний процес. Фізіологічна основа уяви.</p> <p>2. Процеси, основні прийоми створення образів уяви (акцентування, гіперболізація, аглютинація, типізація, схематизація, аналогія).</p> <p>3. Класифікація та види уяви: у зв'язку із застосуванням волі (активна — довільна; пасивна — мимовільна); залежно від характеру діяльності людини (продуктивна — творча; репродуктивна — відтворююча); за змістом (художня, технічна, наукова). Мрія, фантазія, сновидіння, галюцинація.</p> <p>4. Функції уяви (уявлення дійсності в образах; регулювання емоційних станів; участь у довільній регуляції пізнавальних процесів і станів; формування внутрішнього плану дій).</p> <p>5. Індивідуальні особливості уяви (широта, змістовність, сила, яскравість, повнота, стійкість, різносторонність, реалістичність, дієвість).</p> <p>6. Уява та органічні процеси. Идеомоторні акти. Ятрогенії та дидактогенії.</p> <p>7. Використання продуктів уяви в особистісних та проєктивних тестах.</p> <p>8. Вплив уяви на стан організму.</p> <p>9. Лабораторна робота 1. Дослідження відтворюючої уяви</p> <p>10. Лабораторна робота 2. Дослідження індивідуальних особливостей уяви</p>
7	<p>Тема 7. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності</p> <p>1. Поняття про мислення. Зв'язок мислення з мовою, мовленням та чуттєвим пізнанням людини.</p> <p>2. Теорії мислення, його фізіологічна основа. Коротка історія розвитку психології мислення.</p> <p>3. Функціонально-операційна сторона мислення. Мисленнєві дії й операції (порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, конкретизація, класифікація, систематизація).</p> <p>4. Логічні форми мислення як продукти мисленнєвого процесу: поняття (родові і видові; загальні, збірні та одиничні; конкретні та абстрактні; категорії, зміст та обсяг поняття; визначення); судження (одиничні, часткові, загальні; про існування чи неіснування певних об'єктів; про властивості об'єктів; про відношення об'єктів; прості і складні; стверджувальні і заперечні; тотожно істинні і тотожно хибні; здійсненні і нездійсненні); умовиводи (індуктивні і дедуктивні; міркування, силогізм, висновок, аналогія);</p> <p>5. Мислення, як діяльність: процес розв'язування задач.</p>

	<p>6. Класифікація та види мислення: за змістом (наочно-дієве, наочно-образне, абстрактне); залежно від змісту завдань, до розв'язання яких воно застосовується (технічне, наукове, художнє); за характером завдань (практичне, теоретичне, інтуїтивне, аналітичне); за ступенем новизни й оригінальності (репродуктивне і продуктивне); реалістичне, аутистичне, егоцентричне.</p> <p>7. Індивідуальні відмінності у мисленні людини (глибина — поверховість, послідовність — непослідовність, самостійність — несамостійність, критичність — некритичність, гнучкість — негнучкість, швидкість — повільність).</p> <p>8. Інтелект людини за Р. Мейлі (логічно-формальний, наочно-конкретний, аналітично-рецептивний, комбінаторно-творчий, сприйнятливо-тонкий, загострено-спрямований).</p> <p>9. Поняття інтелекту за Дж. Гілфордом. Тести інтелекту та коефіцієнт інтелекту.</p> <p>10. Тест Д. Векслера: особливості застосування.</p> <p>11. Лабораторна робота. Тест Айзенка на рівень IQ</p>
<p>8</p>	<p>Тема 8. Емоції та почуття</p> <p>1. Поняття про емоції і почуття. Функції емоцій і почуттів.</p> <p>2. Психологічні теорії емоцій, їхня фізіологічна основа (еволюційна теорія Ч. Дарвіна, теорія У Джеймса-Ланге, теорія Кеннона-Барда, активаційна теорія Ліндсея-Хебба, теорія когнітивного дисонанса Л. Фестінгера, теорія С. Шехтера, інформаційна теорія П. В. Сімонова).</p> <p>3. Види емоцій: прості і складні, вроджені і набуті.</p> <p>4. Види почуттів: моральні, інтелектуальні, естетичні.</p> <p>5. Форми переживання емоцій і почуттів: афекти, настрої, стрес, пристрасті, потяги. Поняття дистресу(Сельє).</p> <p>6. Емоційні стани (страх, тривога, сором, гнів, роздратування, радість та ін.)</p> <p>7. Роль емоцій і почуттів у сфері людських взаємин.</p> <p>Лабораторна робота . Дослідження розвитку емоційного інтелекту:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Тест на емоційний інтелект Мейєра-Саловея-Карузо - Опитувальник «Емоційний інтелект» Д.В. Люсіна
<p>9</p>	<p>Тема 9. Воля як форма активності особистості</p> <p>1. Поняття про волю. Ознаки вольової поведінки. Функції волі (спонукальна і гальмівна; спрямовуюча і регулююча).</p> <p>2. Теорії волі (інтелектуалістична, емоційна, волюнтаристична).</p> <p>3. Природа волі (реактивна, рефлексорна, мотиваційна, регуляційна, «вольового вибору»). Історія розвитку уявлень про волю.</p> <p>4. Воля як вища психічна функція. Вольова регуляція поведінки: внутрішня і зовнішня. Внутрішній (інтернальний) та зовнішній (екстернальний) локус контролю. Критерії вольової поведінки. Вольові дії (довільні і мимовільні). Простий і складний вольовий акт. Основні фази (структура) складної вольової дії. Потяг, бажання, хотіння як форми прояву волі. Розлади складної вольової дії: абулія та апраксія.</p>

	<p>5. Класифікація вольових якостей особистості: первинні (базальні) — сила волі, енергійність, наполегливість, витримка, сміливість тощо; вторинні (характерологічні) — хоробрість, рішучість, упевненість у собі, самоволодіння та ін.; третинні (морально-ціннісні) — відповідальність, принциповість, обов'язковість, ініціативність, діловитість та ін.</p> <p>6. Розвиток та виховання вольової активності людини: позитивні та негативні вольові якості.</p> <p>7. Лабораторна робота 1. Дослідження суб'єктивного контролю</p> <p>8. Лабораторна робота 2. Дослідження наполегливості</p> <p>9. Лабораторна робота 3. Дослідження імпульсивності</p>
10	<p>Тема 10. Темперамент як загальна психічна активність індивіда</p> <p>1. Поняття про темперамент. Історія розвитку вчення про темперамент.</p> <p>2. Фізіологічні основи темпераменту. Тип вищої нервової діяльності і темперамент.</p> <p>3. Психологічна характеристика та властивості типів темпераменту: холерик, сангвінік, флегматик, меланхолік.</p> <p>4. Особистість і темперамент: проблеми виховання, навчання і професійної діяльності.</p> <p>5. Лабораторна робота 1. Дослідження сили нервової системи.</p> <p>6. Лабораторна робота 2. Дослідження типу темпераменту.</p>
11	<p>Тема 11. Характер особистості</p> <p>1. Поняття про характер. Природні і соціальні передумови формування характеру.</p> <p>2. Структура характеру. Провідні риси характеру (емоційно-вольові, когнітивно-пізнавальні (інтелектуальні), морально-ціннісні, мотиваційні).</p> <p>3. Акцентуації рис характеру. Класифікація: за тілесною конституцією людини Е. Кречмера (атлетичний, пікнічний, астеничний); типологія соціальних характерів Е. Фромма («мазохіст-садист», «руйнівник», «конформіст-автомат»); підліткові акцентуації А. Є. Лічко (гіпертимний, циклоїдний, лабільний, астеноневротичний, сензитивний, психастеничний, шизоїдний, епілептоїдний, істероїдний, нестійкий, конформний); за характером манери спілкування К. Леонгарда (гіпертимний, дистимний, циклоїдний, збудливий, застрягаючий, педантичний, тривожний, емотивний, демонстративний, екзальтований, екстравертований, інтровертований).</p> <p>5. Вчинок і формування провідних рис характеру особистості.</p> <p>6. Вплив темпераменту на формування рис характеру особистості.</p> <p>7. Лабораторна робота 3. Дослідження характерологічних тенденцій.</p> <p>8. Лабораторна робота 4. Дослідження акцентуацій характеру (за методикою Х. Шмішека)</p>
12	<p>Тема 12. Здібності особистості</p> <p>1. Поняття про здібності. Природні і соціальні передумови здібностей (3 теорії походження).</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Структура здібностей: загальні та спеціальні здібності. 3. Задатки, здібності, обдарованість, талант, геніальність, майстерність (співвідношення понять, показники). 4. Формування та розвиток здібностей. 5. Взаємодія та взаємокомпенсація здібностей (приклади історичних осіб). 6. Міжстатеві відмінності у здібностях та їх наукове пояснення. 7. Лабораторна робота 1. Методика дослідження особистості «Неіснуюча тварина».
13	<p>Тема 13. Дослідження Я-концепції особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори впливу на розвиток Я-концепції особистості (на різних вікових етапах, гендерний аспект). 2. Лабораторна робота 1. Символічні завдання на виявлення різних характеристик «Образу –Я». 3. Лабораторна робота 2. Тест Куна – Макпартленда «Хто Я» (Модифікація Т.В. Румянцевої) 4. Лабораторна робота 3. Методика непрямого виміру системи самооцінок (КИСС). 5. Лабораторна робота 4. Тест самооцінки особистості Дембо-Рубінштейн. 6. Лабораторна робота 5. Особистісна та соціальна ідентичність В. Урбановича. 7. Лабораторна робота 6. Дослідження самооцінки особистості
14	<p>Тема 14. Дослідження специфіки міжособистісних стосунків</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лабораторна робота 1. Методика "Q - сортування" В. Стефансона. 2. Лабораторна робота 2. Дослідження психологічного клімату групи. 3. Лабораторна робота 3. Методика діагностики міжособистісних стосунків Т. Лірі. 4. Лабораторна робота 4. Вивчення міжособистісних стосунків у групі за методикою Дж. Морено «Соціометрія». 5. Лабораторна робота 5. Виявлення референтної групи особистості за методикою «Референтометрія».

4.3. Завдання для самостійної роботи

1. Підготовка до підгрупових занять.
2. Підготовка до проведення лабораторних робіт.
3. Підготовка до проведення психодіагностичного зрізу.
4. Підготовка до написання контрольних робіт.
5. Підготовка до контрольної роботи для заочної форми навчання.

1. Підготовка до підгрупових занять. На підгрупових заняттях викладач оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти виступи, активність на занятті (відповіді на запитання, наведення прикладів з досвіду та обробленої літератури), вміння формулювати та відстоювати свої думки. Робота на груповому занятті оцінюється за наступними показниками:

а) за наявність зошиту із конспектом, наявність та якість відпрацювання в ньому конспектів за всіма заняттями змістового модулю;

б) за підготовлену усну доповідь нараховується;

в) за надання правильної усної (письмової) відповіді на поставлене запитання під час заняття, за доповнення.

2. Підготовка до проведення лабораторних робіт. До проведення лабораторного заняття студенти отримують інструкції від викладача, який інвентар та матеріали вони повинні зробити та підготувати вдома. На під груповому занятті викладач пропонує студентам лабораторні роботи для дослідження психічних процесів, закономірностей розвитку особистості. Після проведення лабораторної роботи студенти роблять звіт і здають викладачу на наступному під груповому занятті. Звіт оформлюється у друкованому варіанті.

3. Підготовка до проведення психодіагностичного зрізу. Студент обирає методику зі списку запропонованих. Ретельно ознайомлюється з інструкцією, правилами проведення та обробкою результатів вдома. Проводить діагностику під час лабораторного заняття у групі. Самостійно обробляє результати та робить висновок у формі звіту. Звіт здається не пізніше наступного лабораторного заняття за розкладом. До звіту додаються бланки відповідей студентів.

Список методик: Тема «Пам'ять»

1. Дослідження образної пам'яті
2. Дослідження розбіжностей між впізнаванням та відтворенням
3. Дослідження психічного процесу пам'ять за допомогою методики «Об'єм пам'яті»
4. Дослідження короткотривалої пам'яті
5. Дослідження оперативної пам'яті
6. Дослідження слухо-мовної пам'яті
7. Дослідження обсягу короткочасної пам'яті
8. Вивчення залежності продуктивності запам'ятовування від характеру почуттів
9. Дослідження обсягу логічної та механічної пам'яті
10. Дослідження мимовільної пам'яті.
11. Дослідження опосередкованого запам'ятовування.
12. Методика «Продуктивність запам'ятовування» (за Н. А. Литовцевою)

Тема «Емоційні стани особистості»

1. Методика САН
2. Методика оцінки психічної активації, інтересу, емоційного тону, напруги і комфортності
3. Тест-опитувальник «Оцінка настрою
4. Методика «Самооцінка емоційних станів
5. Тест-анкета «Емоційна спрямованість»
6. Торонтська алекситимічна шкала
7. Методика експрес-діагностики особистісної схильності до зниженому настрою (дистимии) В.В. Бойко
8. Методика діагностики типу емоційної реакції на вплив стимулів навколишнього середовища В.В. Бойко
9. Методика експрес-діагностики некерованою емоційної збудливості В.В. Бойко
10. Методика експрес-діагностики схильності до афективної поведінки В.В. Бойко
11. Методика діагностики перешкод у встановленні емоційних контактів В.В. Бойко
12. Методика діагностики емоційного «вигорання» особистості В.В. Бойко
13. Методика диференціальної діагностики депресивних станів В.А. Жмурова .
14. Методика диференціальної діагностики депресивних станів В. Зунг
15. Методика експрес-діагностики неврозу К. Хека і Х. Хесса
16. Методика діагностики рівня невротизації Л.І. Вассермана
17. Опитувальник визначення рівня невротизації і психопатизації
18. Шкала експрес-діагностики рівня невротизації
19. Клінічний опитувальник для виявлення та оцінки невротичних станів
20. Опитувальник невротичних розладів
21. Шкала нервово-психічної напруги
22. Методика визначення стресостійкості та соціальної адаптації Т. Холмса і Р. Раге
23. Методика експрес-діагностики стану стресу.

Тема «Агресивність та тривожність»

1. Методика оцінки агресивності у відносинах А. Ассінгера
2. Методика малюнкові фрустрації С. Розенцвейга
3. Тест руки
4. Методика «Особистісна агресивність і конфліктність»
5. Методика визначення інтегральних форм комунікативної агресивності
6. Методика діагностики показників і форм агресивної поведінки А. Басса - А. Даркі
7. Діагностика ворожості (за шкалою В. Кука - Д. Медлей)
8. Опитувальник ВРАQ-24
9. Опитувальник Ла-44
10. Методика самооцінки психічних станів Г. Айзенка

11. Методика самооцінки рівня тривожності Ч. Д. Спилбергера і Ю.Л. Ханіна
12. Шкала прояву тривожності Дж. Тейлора
13. Шкала самооцінки тривоги Д. Шихана
14. Методика діагностики схильності до невмотивованої тривожності
15. Опитувальник «Тривожність і Депресія».

6. Підготовка до написання контрольних робіт. Написання контрольної роботи є одним із засобів оцінки знань студентів. Контрольні роботи проводяться відповідно до завершення вивчення модуля дисципліни. Всього робочою програмою передбачено 4 контрольні роботи, кожна з яких має декілька варіантів завдань. Студенти отримують питання відповідно до варіанту і мають 1год.20 хв. на розв'язання завдань.

7. Підготовка до написання контрольної роботи для заочної форми навчання:

7.1. Контрольна робота №1. Складання психологічного портрета особистості. Необхідно обрати людину, для якої студент буде складати психологічний портрет – підбір відповідних темі та віку людини методик, діагностика психічних процесів, станів, властивостей та узагальнення результатів у висновку. Структурні складові психологічного портрета:

- Титульний аркуш.
- Стислий опис досліджуваної людини: вік, стать, професія/місце навчання.
- Назва методики, її стислий опис, результати зрізу з наступних тем: відчуття, сприймання, увага, уява, пам'ять, мислення.
- Висновки – узагальнення результатів проведених методик, рекомендації щодо розвитку психічних процесів у випадку виявлення проблем.

Вимоги до оформлення: стиль тексту Times New Roman, розмір 14, інтервал тексту 1,5, відступи абзаців 1,25, поля – верхнє, нижнє 2, ліве 2,5, праве 1,5. Кожен розділ починати з нової сторінки.

7.2. Контрольна робота №2. Складання психологічного портрета особистості. Необхідно обрати людину, для якої студент буде складати психологічний портрет – підбір відповідних темі та віку людини методик, діагностика психічних процесів, станів, властивостей та узагальнення результатів у висновку. Структурні складові психологічного портрета:

- Титульний аркуш.
- Стислий опис досліджуваної людини: вік, стать, професія/місце навчання.
- Назва методики, її стислий опис, результати зрізу з наступних тем: темперамент, характер, воля, емоційний стан, самооцінка.
- Висновки – узагальнення результатів проведених методик, рекомендації щодо розвитку психічних процесів у випадку виявлення проблем.

Вимоги до оформлення: стиль тексту Times New Roman, розмір 14, інтервал тексту 1,5, відступи абзаців 1,25, поля – верхнє, нижнє 2, лїве 2,5, правє 1,5. Кожен розділ починати з нової сторінки.

4.4. Забезпечення освітнього процесу (інструменти, обладнання, програмне забезпечення)

Освітній процес повністю забезпечується «Практикум із загальної психології».

I. Технічні засоби навчання:.

- 1) ноутбук;
- 2) проектор.
- 3) інтерактивна дошка

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, платформа дистанційного навчання Moodle.

5. Поточний контроль

5.1. Питання до контрольної роботи № 1.

1. Спостереження як основний метод психологічного дослідження: специфіка наукового спостереження; етапи організації спостереження.
2. Спостереження як основний метод психологічного дослідження: види спостережень у психологічних дослідженнях.
3. Використання бесіди у психологічних дослідженнях: особливості організації бесіди у психологічному дослідженні. Типи запитань у бесіді.
4. Використання бесіди у психологічних дослідженнях: види бесіди; інтерв'ю як різновид бесіди.
5. Загальні властивості і закономірності відчуттів.
6. Класифікація та види сприймання. Індивідуальні особливості сприймань.
7. Відчуття, що несуть інформацію про стан внутрішніх органів: а) екстероцептивні відчуття; б) інтероцептивні відчуття; в) пропріоцептивні відчуття; г) температурні відчуття.
8. Зниження чутливості аналізатора під впливом тривалої чи постійної дії подразника (стимулу) – це: а) адаптація; б) синестезія; в) сенсibiliзація; г) взаємодія відчуттів.
9. Суб'єктивне відображення окремих властивостей предметів і явищ навколишнього світу в корі головного мозку внаслідок їх безпосереднього впливу на наші органи чуття – це: а) сприймання; б) відчуття; в) увага; г) уява.
10. Яке з наведених визначень відчуття є найбільш повним та правильним:
 - а) відчуття є процесом опосередкованого відображення людиною особливостей предметів та явищ об'єктивного світу;
 - б) відчуття є процесом безпосереднього відображення людиною предметів та явищ зовнішнього світу у їх взаємозв'язках та відношеннях;
 - в) відчуття є відображенням у мозку людини окремих особливостей, якостей предметів та явищ об'єктивної дійсності внаслідок їх безпосереднього впливу на аналізатори;
 - г) відчуття – це відображення мозком предметів та явищ у всій сукупності їх особливостей, коли вони безпосередньо діють на аналізатори.
11. Відчуття виникають при: а) відсутності безпосереднього впливу стимулів; б) безпосередньому впливі фізичних стимулів; в) пошуковій діяльності індивіда; г) опосередкованому впливі психічних стимулів.
12. Про яку закономірність відчуттів говориться у висловлюваннях: "холодний колір", "гострий погляд", "м'який голос": а) адаптація; б) сенсibiliзація; в) синестезія; г) компенсація.
13. Відповідь організму на безпосередній вплив зовнішніх стимулів – це: а) сприймання; б) відчуття; в) мислення; г) пам'ять.

14. Залежно від міри контакту органів чуття з подразниками розрізняють чутливість: а) розсіяну та скупчену; б) первинну та вторинну; в) основну та похідну; г) контактну та дистантну.

15. До екстероцептивних відчуттів не належать: а) статичні; б) зорові; в) слухові; г) нюхові.

16. Викресліть зайве: а) екстероцептивні відчуття; б) інтероцептивні відчуття; в) пропріоцептивні відчуття; г) температурні відчуття.

17. Пропріоцептивні відчуття відображують: а) властивості предметів та явищ зовнішнього світу; б) рухи органів тіла і його стан; в) інформацію про стан внутрішніх органів; г) терморегуляцію та теплообмін організму з навколишнім середовищем.

18. Властивість, за якою відрізняється певний колір від будь-якого іншого при однаковій їх світлості та насиченості, – це: а) яскравість кольору; б) світлість кольору; в) кольоровий тон; г) насиченість кольору.

19. Ахроматичні кольори розрізняються лише за: а) мірою світлості; б) насиченістю кольору; в) яскравістю кольору; г) кольоровим тоном.

20. Найменше зростання або зниження голосності, яке може відчувати людське вухо, дорівнює: а) 1 децибелу; б) 10 децибелам; в) 100 децибелам; г) 1000 децибелам.

21. Звукочутлива частина вуха, що знаходиться у його центральній частині, – це: а) барабанна перетинка; б) кортіїв орган; в) ковадло; г) молоточок та стремено.

22. Відчуття дають знання про міру рівності та рельєфності поверхні предметів, яка відчувається при їх обмацуванні: а) больові; б) статичні; в) тактильні; г) кінестетичні.

23. Порогом відчуття називають: а) такий рівень інтенсивності подразника, який здатний викликати відчуття; б) особливість, якою одне відчуття відрізняється від інших; в) пристосування органу чуття до подразника; г) взаємодію відчуттів.

24. Вкажіть неправильну назву порогу відчуттів: а) абсолютний; б) диференційний; в) розрізнення; г) середній.

25. Органічні відчуття сигналізують про: а) положення тіла у просторі; б) голод, спрагу, втому; в) міру рівності та рельєфності поверхні предметів; г) властивості предметів та явищ зовнішнього світу.

26. Абсолютний поріг відчуттів буває: а) диференційний та інтенсивний; б) середній та знижений; в) нижній та верхній; г) великий та малий.

27. Дівчина завмерла від подиву: лише тепер вона помітила коникастрибунця, який вдало сховався на соломинці, подібній за забарвленням до його тіла, став ніби її продовженням, замаскувався. Подібні явища відбуваються за принципом: а) цілісності; б) структурності; в) ілюзії; г) співвідношення фону та об'єкта.

28. Викривлене сприймання реально існуючих предметів чи явищ називається: а) предметність; б) аперцепція; в) ілюзія; г) структурність. 3. Закони організації сприймання запропоновані: а) біхевіористами; б) гештальтистами; в) фрейдистами; г) гуманістами.

29. Яке з наведених визначень є найбільш повним та правильним: а) сприймання – це відображення найбільш суттєвих якостей та особливостей предметів у їх сукупності; б) сприймання – це синтез відчуттів; в) сприймання – це психічний процес відображення в мозку предметів та явищ у цілому, у всій сукупності їх особливостей при безпосередній дії на органи чуття; г) сприймання – це безпосереднє відображення людиною предметів та явищ зовнішнього світу.

30. Яка закономірність сприймання проявляється в таких фактах: миску, яка стоїть на столі, ми сприймаємо як круглу, хоча її зображення на сітчатці ока має форму еліпсу; сніг ми сприймаємо білим і в рожевих променях вечірнього сонця, і в сутінках: а) аперцепція; б) константність; в) ілюзія; г) обдуманість.

31. Яке з наведених визначень аперцепції є правильним: а) аперцепція – це негативний вплив попереднього досвіду на сприймання; б) аперцепція – це позитивний вплив попереднього досвіду на сприймання; в) аперцепція – це залежність сприймання від попереднього досвіду людини; г) аперцепція – це залежність сприймання від об'єктивних особливостей об'єкта.

32. Сприймання виникають при: а) відсутності безпосереднього впливу стимулів; б) безпосередньому впливі стимулів; в) пошуковій діяльності індивіда; г) опосередкованому впливі психічних стимулів.

33. За формою існування матерії не виділяють наступний вид сприймання: а) сприймання болю; б) сприймання часу; в) сприймання простору; г) сприймання руху.

34. Сприймання та відчуття: а) не пов'язані; б) іноді пов'язані; в) частково пов'язані; г) пов'язані.

35. Неправильно вказаний вид сприймання за змістом: а) слухове сприймання; б) сприймання часу; в) сприймання простору; г) сприймання руху.

36. Сприймання простору не відбувається за допомогою: а) зорового аналізатора; б) кінестетичного аналізатора; в) слухового аналізатора; г) смакового аналізатора.

37. Здатність помічати в об'єктах малопомітні, але важливі для розуміння їх суті, ознаки: а) активність; б) спостережливість; в) рішучість; г) наполегливість.

38. За сенсорними особливостями не виділяють такий вид сприймання: а) зорове сприймання; б) слухове сприймання; в) смакове сприймання; г) естетичне сприймання.

39. Вкажіть рядок, у якому правильно названі основні властивості сприймання: а) цілісність, константність, предметність; б) аперцепція, ілюзії, тривалість; в) осмисленість, ілюзії, вразливість; г) вибірковість, безпосередність, адекватність.

40. Синкретичне сприймання характеризується: а) нерозчленованістю сприйманого; б) динамічністю; в) емоційністю; г) рішучістю.

41. Розглядаючи Місяць в телескоп офіцер прийняв гори за башти фортеці, пастор – за дзвіницю, а світська дама змогла "побачити" закохані пари, які обіймаються (Гольбах). Тут ідеться про таку особливість сприймання: а) константність; б) аперцепція; в) ілюзія; г) виділення предмета з фону.

42. Напрямок психології, що вивчає організацію сприйняття – це: а) біхевіоризм; б) психоаналіз; в) гештальтизм; г) гуманістична психологія.

43. Здатність системи аналізаторів забезпечувати сприймання, компенсувати неістотні зміни параметрів предмету: а) предметність сприймання; б) константність сприймання; в) цілісність сприймання; г) структурність сприймання.

44. За відношенням до психічного життя не виділяють наступний вид сприймання: а) кінестетичне сприймання; б) інтелектуальне сприймання; в) емоційне сприймання; г) естетичне сприймання.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Контрольна робота № 1.

Варіант № 1.

1. Спостереження як основний метод психологічного дослідження: специфіка наукового спостереження; етапи організації спостереження. (0,5 б)
2. Використання бесіди у психологічних дослідженнях: особливості організації бесіди у психологічному дослідженні. Типи запитань у бесіді. (0,5 б)
3. Загальні властивості і закономірності відчуттів. (0,5 б)
4. Відчуття, що несуть інформацію про стан внутрішніх органів: а) екстероцептивні відчуття; б) інтероцептивні відчуття; в) пропріоцептивні відчуття; г) температурні відчуття. (0,2 б)
5. Суб'єктивне відображення окремих властивостей предметів і явищ навколишнього світу в корі головного мозку внаслідок їх безпосереднього впливу на наші органи чуття – це: а) сприймання; б) відчуття; в) увага; г) уява. (0,2 б)
6. Відчуття виникають при: а) відсутності безпосереднього впливу стимулів; б) безпосередньому впливі фізичних стимулів; в) пошуковій діяльності індивіда; г) опосередкованому впливі психічних стимулів. (0,2 б)
7. Відповідь організму на безпосередній вплив зовнішніх стимулів – це: а) сприймання; б) відчуття; в) мислення; г) пам'ять. (0,2 б)
8. До екстероцептивних відчуттів не належать: а) статичні; б) зорові; в) слухові; г) нюхові. (0,2 б)
9. Пропріоцептивні відчуття відображують: а) властивості предметів та явищ зовнішнього світу; б) рухи органів тіла і його стан; в) інформацію про стан внутрішніх органів; г) терморегуляцію та теплообмін організму з навколишнім середовищем. (0,2 б)
10. Ахроматичні кольори розрізняються лише за: а) мірою світлості; б) насиченістю кольору; в) яскравістю кольору; г) кольоровим тоном. (0,2 б)
11. Звукочутлива частина вуха, що знаходиться у його центральній частині, – це: а) барабанна перетинка; б) кортіїв орган; в) ковадло; г) молоточок та стремено. (0,2 б)
12. Порогом відчуття називають: а) такий рівень інтенсивності подразника, який здатний викликати відчуття; б) особливість, якою одне відчуття

відрізняється від інших; в) пристосування органу чуття до подразника; г) взаємодію відчуттів. (0,2 б)

13. Дівчина завмерла від подиву: лише тепер вона помітила коникастрибунця, який вдало сховався на соломинці, подібній за забарвленням до його тіла, став ніби її продовженням, замаскувався. Подібні явища відбуваються за принципом: а) цілісності; б) структурності; в) ілюзії; г) співвідношення фону та об'єкта. (0,2 б)

14. Яке з наведених визначень є найбільш повним та правильним: а) сприймання – це відображення найбільш суттєвих якостей та особливостей предметів у їх сукупності; б) сприймання – це синтез відчуттів; в) сприймання – це психічний процес відображення в мозку предметів та явищ у цілому, у всій сукупності їх особливостей при безпосередній дії на органи чуття; г) сприймання – це безпосереднє відображення людиною предметів та явищ зовнішнього світу. (0,2 б)

15. Яке з наведених визначень аперцепції є правильним: а) аперцепція – це негативний вплив попереднього досвіду на сприймання; б) аперцепція – це позитивний вплив попереднього досвіду на сприймання; в) аперцепція – це залежність сприймання від попереднього досвіду людини; г) аперцепція – це залежність сприймання від об'єктивних особливостей об'єкта. (0,2 б)

16. За формою існування матерії не виділяють наступний вид сприймання: а) сприймання болю; б) сприймання часу; в) сприймання простору; г) сприймання руху. (0,2 б)

17. Неправильно вказаний вид сприймання за змістом: а) слухове сприймання; б) сприймання часу; в) сприймання простору; г) сприймання руху. (0,2 б)

18. Здатність помічати в об'єктах малопомітні, але важливі для розуміння їх суті, ознаки: а) активність; б) спостережливість; в) рішучість; г) наполегливість. (0,2 б)

19. Вкажіть рядок, у якому правильно названі основні властивості сприймання: а) цілісність, константність, предметність; б) аперцепція, ілюзії, тривалість; в) осмисленість, ілюзії, вразливість; г) вибірковість, безпосередність, адекватність. (0,2 б)

20. Розглядаючи Місяць в телескоп офіцер прийняв гори за башти фортеці, пастор – за дзвіницю, а світська дама змогла "побачити" закохані пари, які обіймаються (Гольбах). Тут ідеться про таку особливість сприймання: а) константність; б) аперцепція; в) ілюзія; г) виділення предмета з фону. (0,2 б)

21. Здатність системи аналізаторів забезпечувати сприймання, компенсувати неістотні зміни параметрів предмету: а) предметність сприймання; б) константність сприймання; в) цілісність сприймання; г) структурність сприймання. (0,1 б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Контрольна робота № 1.

Варіант № 2.

1. Спостереження як основний метод психологічного дослідження: види спостережень у психологічних дослідженнях. (0,5 б)
2. Використання бесіди у психологічних дослідженнях: види бесіди; інтерв'ю як різновид бесіди. (0,5 б)
3. Класифікація та види сприймання. Індивідуальні особливості сприймань. (0,5 б)
4. Зниження чутливості аналізатора під впливом тривалої чи постійної дії подразника (стимулу) – це: а) адаптація; б) синестезія; в) сенсibilізація; г) взаємодія відчуттів. (0,2 б)
5. Яке з наведених визначень відчуття є найбільш повним та правильним: а) відчуття є процесом опосередкованого відображення людиною особливостей предметів та явищ об'єктивного світу; б) відчуття є процесом безпосереднього відображення людиною предметів та явищ зовнішнього світу у їх взаємозв'язках та відношеннях; в) відчуття є відображенням у мозку людини окремих особливостей, якостей предметів та явищ об'єктивної дійсності внаслідок їх безпосереднього впливу на аналізатори; г) відчуття – це відображення мозком предметів та явищ у всій сукупності їх особливостей, коли вони безпосередньо діють на аналізатори. (0,2 б)
6. Про яку закономірність відчуттів говориться у висловлюваннях: "холодний колір", "гострий погляд", "м'який голос": а) адаптація; б) сенсibilізація; в) синестезія; г) компенсація. (0,2 б)
7. Залежно від міри контакту органів чуття з подразниками розрізняють чутливість: а) розсіяну та скупчену; б) первинну та вторинну; в) основну та похідну; г) контактну та дистантну. (0,2 б)
8. Викресліть зайве: а) екстероцептивні відчуття; б) інтероцептивні відчуття; в) пропріоцептивні відчуття; г) температурні відчуття. (0,2 б)
9. Властивість, за якою відрізняється певний колір від будь-якого іншого при однаковій їх світлості та насиченості, – це: а) яскравість кольору; б) світлість кольору; в) кольоровий тон; г) насиченість кольору. (0,2 б)
10. Найменше зростання або зниження голосності, яке може відчувати людське вухо, дорівнює: а) 1 децибелу; б) 10 децибелам; в) 100 децибелам; г) 1000 децибелам. (0,2 б)
11. Відчуття дають знання про міру рівності та рельєфності поверхні предметів, яка відчувається при їх обмацуванні: а) больові; б) статичні; в) тактильні; г) кінестетичні. (0,2 б)
12. Вкажіть неправильну назву порогу відчуттів: а) абсолютний; б) диференційний; в) розрізнення; г) середній. (0,2 б)

13. Викривлене сприймання реально існуючих предметів чи явищ називається: а) предметність; б) аперцепція; в) ілюзія; г) структурність. 3. Закони організації сприймання запропоновані: а) біхевіористами; б) гештальтистами; в) фрейдистами; г) гуманістами. (0,2 б)

14. Яка закономірність сприймання проявляється в таких фактах: миску, яка стоїть на столі, ми сприймаємо як круглу, хоча її зображення на сітчатці ока має форму еліпсу; сніг ми сприймаємо білим і в рожевих променях вечірнього сонця, і в сутінках: а) аперцепція; б) константність; в) ілюзія; г) обдуманість. (0,2 б)

15. Сприймання виникають при: а) відсутності безпосереднього впливу стимулів; б) безпосередньому впливі стимулів; в) пошуковій діяльності індивіда; г) опосередкованому впливі психічних стимулів. (0,2 б)

16. Сприймання та відчуття: а) не пов'язані; б) іноді пов'язані; в) частково пов'язані; г) пов'язані. (0,2 б)

17. Сприймання простору не відбувається за допомогою: а) зорового аналізатора; б) кінестетичного аналізатора; в) слухового аналізатора; г) смакового аналізатора. (0,2 б)

18. За сенсорними особливостями не виділяють такий вид сприймання: а) зорове сприймання; б) слухове сприймання; в) смакове сприймання; г) естетичне сприймання. (0,2 б)

19. Синкретичне сприймання характеризується: а) нерозчленованістю сприйманого; б) динамічністю; в) емоційністю; г) рішучістю. (0,2 б)

20. Напрямок психології, що вивчає організацію сприйняття – це: а) біхевіоризм; б) психоаналіз; в) гештальтизм; г) гуманістична психологія. (0,2 б)

21. За відношенням до психічного життя не виділяють наступний вид сприймання: а) кінестетичне сприймання; б) інтелектуальне сприймання; в) емоційне сприймання; г) естетичне сприймання. (0,1 б)

5.2. Питання до контрольної роботи № 2.

1. Пригадування — це: а) відтворення, яке вимагає напруження нервових сил, вольових зусиль; б) відтворення при повторному сприйманні об'єкта; в) цільовий аналіз інформації; г) поновлення в пам'яті образів конкретних об'єктів, які виникли у корі головного мозку в момент сприймання.
2. Ви намагаєтеся відшукати потрібний термін під час перекладу статті у: а) сенсорній пам'яті; б) оперативній пам'яті; в) короткочасній пам'яті; г) довготривалій пам'яті.
3. Процес відновлення інформації, повернення її із "сховища" у свідомість носить назву: а) запам'ятовування; б) відтворення; в) збереження; г) впізнавання.
4. Неправильно названий основний процес пам'яті: а) запам'ятовування; б) зберігання; в) повернення; г) відтворення;
5. За тривалістю утримання матеріалу, що запам'ятовується не виділяють: а) емоційну пам'ять; б) короткочасну пам'ять; в) довготривалу пам'ять; г) оперативну пам'ять.
6. В якому з варіантів дана правильна класифікація видів пам'яті за характером психічної активності: а) образна, рухова, словесно-логічна, емоційна; б) образна, рухова, механічна, словесно-логічна, емоційна; в) слухова, довільна, образна, рухова, словесно-логічна, короткочасна; г) образна, рухова, словесно-логічна, тактильна.
7. В якому з варіантів дана правильна класифікація видів пам'яті за участю аналізаторів: а) образна, рухова, словесно-логічна, емоційна, короткочасна; б) образна, рухова, механічна, словесно-логічна, емоційна; в) слухова, рухова, смакова, зорова, нюхова; г) образна, рухова, словесно-логічна, тактильна.
8. Яке з наведених визначень пам'яті є найбільш повним і правильним: а) пам'ять — збереження раніше придбаних вражень; б) пам'ять — це психічний процес використання раніше придбаного досвіду в практичній діяльності; в) пам'ять — це заснована на відчуттях та сприйманнях здібність людини збагатити свій досвід; г) пам'ять — це здібність нервової системи набувати, зберігати та відтворювати досвід.
9. "Знайомий стрибнув на підніжку трамвая і гукнув мені свій номер телефону. Я намагався скомбінувати цифри у значущу модель, та вони "розтанули" у закутках мозку через лічені секунди". Цифри залишаються в мозку протягом 15-25 секунд у: а) сенсорній пам'яті; б) семантичній пам'яті; в) короткочасній пам'яті; г) довготривалій пам'яті.
10. Неправильно названий вид пам'яті залежно від матеріалу, який запам'ятовується: а) образна пам'ять; б) словесно-логічна пам'ять; в) рухова пам'ять; г) інтелектуальна.
11. Помилкове сприймання незнайомої людини як знайомої вказує на: а) асоціацію за схожістю; б) асоціацію за суміжністю; в) асоціацію за контрастом; г) причинно-наслідкову асоціацію.

12. Не є різновидом відтворення: а) впізнавання; б) ретроактивне гальмування; в) спогади; г) пригадування.
13. В якому з варіантів дана правильна класифікація видів пам'яті за змістом, залежно від того, що запам'ятовується і відтворюється: а) образна, рухова, словесно-логічна, емоційна; б) образна, рухова, зорова, словесно-логічна, емоційна; в) слухова, довільна, образна, рухова словесно-логічна, короткочасна; г) образна, рухова, словесно-логічна, тактильна.
14. Образи уявлень пам'яті, які мають нав'язливий характер, носять назву: а) ремінісценція; б) персеверація; в) ідеомоторика; г) синестезія.
15. Основних процесів пам'яті розрізняють: а) 2; б) 3; в) 4; г) 5.
16. Письменник, змальовуючи пейзаж, широко використовує порівняння з метою досягти максимальної образності в передачі явищ. Які асоціації становлять основу образних виразів? а) асоціації за схожістю; б) асоціації за суміжністю; в) асоціації за контрастом; г) асоціації за схожістю та контрастом.
17. За яких умов сильніше проявляється ретроактивне гальмування? а) заучуваний матеріал більший за обсягом, і час, протягом якого він заучується триваліший; б) матеріал менший за обсягом, а час заучування коротший; в) матеріал менший за обсягом, а час заучування триваліший; г) матеріал більший за обсягом, а час заучування коротший.
18. Що є необхідною умовою ефективності мимовільного запам'ятовування? а) зовнішні умови; б) дієве ставлення до матеріалу, який входить у зміст діяльності; в) дія з предметом є необхідною умовою тільки при мимовільному запам'ятовуванні пізнавального матеріалу; г) продуктивність мимовільного запам'ятовування не залежить від дії з предметом.
19. Час та кількість повторів, потрібних для запам'ятовування певного об'єму матеріалу – критерій: а) швидкості запам'ятання; б) точності запам'ятання; в) об'єму запам'ятання. г) самостійності запам'ятання.
20. Образну, словесно-логічну, емоційну та рухову пам'ять виділяють за критерієм: а) за тривалістю утримання матеріалу; б) за активністю; в) за процесами пам'яті; г) залежно від матеріалу, який запам'ятовується.
21. Умовивід – це: а) форма мислення, що відображає зв'язки між предметами; б) форма мислення, при якій на основі кількох суджень роблять нове; в) процес мислення, визначення подібності та відмінності між предметами; г) мислительна операція, що полягає у поділі в думках складного об'єкта на окремі частини.
22. Уявне відокремлення властивостей від об'єкта, виділення окремих його частин, елементів – це: а) синтез; б) узагальнення; в) аналіз; г) абстрагування.
23. Поєднання окремих компонентів об'єкта в єдине ціле називається: а) аналізом; б) дедукцією; в) індукцією; г) синтезом.
24. Абстрагування – це: а) поділ у думках складного об'єкта на окремі частини; б) миттєве усвідомлення розв'язання проблеми; в) уявне відокремлення істотних властивостей предмета від несуттєвих ознак; г) уявне згрупування предметів за загальними та істотними ознаками.

25. Судження: "Київ – столиця України" є: а) загальним; б) одиничним; в) частковим; г) збірним.
26. Яке з наведених визначень поняття є правильним і точним: а) це форма мислення, є найбільш повним відображенням ознак предметів і явищ навколишнього світу; б) це форма мислення, яка відображає за допомогою слова сутність того чи іншого предмета; в) це форма мислення, яка являє собою узагальнення предметів та явищ навколишнього світу; г) це форма мислення, яка виражає за допомогою слова різні ознаки предметів та явищ об'єктивної дійсності.
27. В якому варіанті названі основні розумові операції: а) порівняння, аналіз, сприймання, синтез, узагальнення; б) аналіз, синтез, узагальнення, конкретизація, розуміння; в) аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, конкретизація; г) узагальнення, розуміння, міркування, аналіз, синтез.
28. Аналіз, інтерпретація та інтеграція стимулів в єдиний цілісний образ – це: а) сприймання; б) мислення; в) відчуття; г) пам'ять.
29. Дії з об'єктами, відображеними в образах, уявленнях і поняттях про них: а) пізнання; б) інтелектуальні дії; в) праксичні дії; г) розумові дії.
30. Упорядкування знань на підставі гранично широких спільних ознак груп об'єктів: а) абстрагування; б) аналіз; в) систематизація; г) порівняння.
31. Не є судженням наступні речення: а) "Хто це?" б) "Це вагомий доказ". в) "Ця квітка – біла". г) "Сума внутрішніх кутів трикутника дорівнює 180 градусам".
32. Неправильно названий вид умовиводів: а) за аналогією; б) частковий; в) індуктивний; г) дедуктивний.
33. Виберіть відповідь, яка вірно характеризує зв'язок мовлення і мислення: а) мислення і мовлення єдині, але не тотожні; б) мислення і мовлення існують незалежно одне від одного; в) мислення і мовлення тотожні; г) власне людське мислення не обов'язково спирається на мову.
34. Мислительна операція розкладання цілого на частини, компоненти, виділення окремих ознак, елементів, зв'язків, відношень тощо: а) абстрагування; б) конкретизація; в) аналіз; г) синтез.
35. У чому виявляється розуміння того чи іншого об'єкта: а) у відображенні об'єкта окремо від усіх інших; б) у переліченні його ознак і властивостей; в) у розкритті зв'язків і відношень цього об'єкта з іншими об'єктами; г) у спостереженні за об'єктом.
36. Знайти зайве поняття: а) порівняння; б) судження; в) умовисновок; г) міркування.
37. Ступінь проникнення у сутність явища: а) глибина мислення; б) самостійність мислення; в) широта мислення; г) критичність мислення.
38. Внутрішнє мовлення – це: а) пасивне володіння мовою; б) самостійний, самотній вид мовлення; в) розмова людини з самим собою; г) мовлення, яке виступає як фаза планування діяльності, формування думок і пов'язана із зовнішнім мовленням.

39. Здатність адекватно оцінювати об'єктивні умови і власну активність:
а) широта мислення; б) критичність мислення; в) глибина мислення;
г) самостійність мислення.
40. Соціально обумовлений психічний процес пошуку і відкриття істотно нового, опосередкованого і узагальненого відображення дійсності шляхом її аналізу і синтезу: а) мислення; б) уява; в) пам'ять; г) увага.
41. Створення нових образів шляхом підкреслення певних рис – це:
а) схематизація; б) аналогія; в) аглютинація; г) акцентування.
42. Перебільшення певної ознаки чи якості предмета або явища з метою підсилення художнього враження – це: а) акцентування; б) гіперболізація;
в) схематизація; г) літота.
43. Уява – це: а) створення в корі головного мозку нових образів на основі набутого досвіду; б) пригадування образів раніше сприйнятих предметів і явищ;
в) створення нових образів шляхом виокремлення тих чи інших рис предмета; г) суб'єктивне відображення окремих властивостей предметів і явищ навколишнього світу в корі головного мозку внаслідок їх безпосереднього впливу на наші органи чуття.
44. Прийом створення нових образів уяви шляхом поєднання окремих частин, наявних у нашій свідомості образів та уявлень, – це: а) аналогія;
б) схематизація; в) літота; г) аглютинація.
45. "Виділення істотного, збірного й втілення в окремому образі". Описано такий прийом творчої уяви, як: а) схематизація; б) типізація; в) літота;
г) аглютинація.
46. Створення нових образів уяви за схожістю з іншими, наявними – це:
а) літота; б) схематизація; в) аналогія; г) аглютинація.
47. Створення людиною нових композицій на основі старих образів або оригінального чуттєвого досвіду – це: а) уява; б) пам'ять; в) міркування;
г) уважність.
48. Зіставлення у нашій уяві явищ чи предметів для надання їм більшої виразності, яскравості – це: а) порівняння; б) аналогія; в) літота;
г) аглютинація.
49. Яке з наведених визначень уяви є найбільш точним і правильним: а) уява – це процес побудови людиною образів об'єктів; б) уява – це психічна діяльність, наприкінці якої здійснюється побудова нових форм уявлень чи думок;
в) уява – це процес побудови людиною на основі придбаного нею досвіду об'єктів, які вона не уявляла та не уявляє; г) уява – це сукупність уявлень про навколишню дійсність.
50. Як називається побудова образів уяви, яка здійснюється шляхом об'єднання елементів, узятих з інших уявлень: а) доповнення;
б) аглютинація; в) акцентування; г) типізація.
51. В якому з наведених нижче речень йдеться про уяву: а) згадуючи кінофільм "Педагогічна поема", я ніби бачу перед собою живий образ О. М. Макаренка; б) він згадав про своє бажання піти до бібліотеки; в) я чітко уявив собі артистку, яку бачив учора в театрі; г) читаючи "Війну і мир" Л. М. Толстого, я ніби живими бачу героїв роману.

52. Художній прийом применшення ознак предмета чи явища – це:
а) аглютинація; б) схематизація; в) літота; г) аналогія.
53. Локатор створений людиною подібно до будови вуха кажана, літаючі апарати – до птахів. Цей прийом створення нових образів за схожістю з іншими, наявними називається: а) акцентування; б) аглютинація; в) порівняння; г) аналогія.
54. Образ Котигорошка є: а) літотою; б) аглютинацією; в) схематизацією; г) порівнянням.
55. Залежно від участі волі в діяльності уяви її поділяють на: а) тривалу та напружену; б) мимовільну та довільну; в) активну та пасивну; г) репродуктивну та творчу.
56. Творчу уяву виділяють за критерієм: а) змісту діяльності; б) участі волі; в) характеру діяльності; г) активності.
57. Процес створення людиною образів бажаного майбутнього: а) мрія; б) думка; в) сновидіння; г) фантазія.
58. Вкажіть рядок, де правильно вказані прийоми створення образів уяви:
а) мрія, аглютинація, аналогія; б) літота, схематизація, акцентування;
в) аналогія, думка, порівняння; г) аглютинація, фантазія, акцентування.
59. Уява притаманна: а) вищим тваринам; б) усім тваринам; в) тваринам і людині; г) лише людині.
60. Образ кентавра є: а) літотою; б) аглютинацією; в) схематизацією; г) порівнянням.
61. Загальмовані, відносно слабші збудження порівняно з домінуючими О. Ухтомський називав: а) домінантними; б) непрямими; в) субдомінантними; г) незворотніми.
62. Чи можлива інтелектуальна діяльність особистості без уваги?
а) неможлива; б) можлива; в) можлива частково; г) всі відповіді правильні.
63. Увага – це: а) психічний процес, який забезпечує сприйняття об'єкта; б) форма психічної діяльності людини, що виявляється у її спрямованості та зосередженості свідомості на об'єкті, при одночасному абстрагуванні від інших; в) психічний пізнавальний процес, що виявляється у зосередженості на об'єкті, який має для людини актуальне значення; г) психічний стан зосередженості на актуальному об'єкті.
64. Найефективнішою для навчального процесу є: а) мимовільна увага; б) довільна увага; в) післядовільна увага; г) усі відповіді правильні.
65. Англійський фізіолог, який порівняв нашу нервову систему із лійкою:
а) Чарльз Скот Шерінгтон; б) Зігмунд Фрейд; в) Абрахам Маслоу; г) Карл Роджерс.
66. Поняття "післядовільна " увага було введено у науковий обіг:
а) І. Павловим; б) М. Добриніним; в) А. Петровським; г) П. Анохіним.
67. Викресліть зайве: а) мимовільна увага; б) післядовільна увага; в) сенсорна увага; г) довільна увага.
68. Принцип домінанти був введений: а) П. Анохіним; б) А. Петровським; в) Г. Костюком; г) О. Ухтомським.

69. Концентрація уваги – це: а) можливість утримати в сфері уваги водночас кілька об'єктів; б) тривалість зосередження уваги на об'єкті; в) ступінь зосередження уваги на об'єкті; г) перенесення уваги з одного предмета на інший.
70. Свідомо спрямоване зосередження особистості на предметах та явищах навколишньої дійсності, на внутрішній діяльності: а) мимовільна увага; б) післядовільна увага; в) внутрішня увага; г) довільна увага.
71. Навмисне перенесення уваги з одного предмета на інший, якщо цього потребує діяльність: а) переключення; б) стійкість; в) відволікання; г) концентрація.
72. Викресліть зайве: а) стійкість; б) відволікання; в) концентрація; г) домінанта.
73. Тривалість зосередження на об'єктах діяльності: а) концентрація; б) стійкість; в) відволікання; г) переключення.
74. Тахістоскоп – прилад для дослідження: а) пам'яті; б) уваги; в) мислення; г) уяви.
75. Міра інтенсивності зосередження уваги на об'єктах, що є предметом розумової або фізичної діяльності: а) переключення; б) стійкість; в) концентрація; г) розподіл.
76. Кількість об'єктів, які можуть бути охоплені увагою і сприйнятті в найкоротший час: а) стійкість уваги; б) концентрація уваги; в) обсяг уваги; г) переключення уваги.
77. За допомогою тесту Бурдона (метод коректурної проби) можна дослідити: а) пам'ять; б) увагу; в) мислення; г) уяву.
78. Людина, зосереджуючись на одному, не помічає іншого. Це вказує на важливу закономірність уваги: а) стійкість; б) переключення; в) відволікання; г) вибірковість.
79. Форма уваги, при якій вона спрямовується на аналіз діяльності психічних процесів, думок, переживань: а) зовнішня; б) внутрішня; в) довільна; г) мимовільна.
80. Під час внутрішньої уваги чутливість органів чуття: а) знижується; б) підвищується; в) не змінюється; г) змінюється в залежності від особливостей цих органів.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Контрольна робота № 2.

Варіант № 1.

1. Пригадування — це: а) відтворення, яке вимагає напруження нервових сил, волевих зусиль; б) відтворення при повторному сприйманні об'єкта; в) цільовий аналіз інформації; г) поновлення в пам'яті образів

конкретних об'єктів, які виникли у корі головного мозку в момент сприймання. (0,1б)

2. Процес відновлення інформації, повернення її із "сховища" у свідомість носить назву: а) запам'ятовування; б) відтворення; в) збереження; г) впізнавання. (0,1б)

3. За тривалістю утримання матеріалу, що запам'ятовується не виділяють: а) емоційну пам'ять; б) короткочасну пам'ять; в) довготривалу пам'ять; г) оперативну пам'ять. (0,1б)

4. В якому з варіантів дана правильна класифікація видів пам'яті за участю аналізаторів: а) образна, рухова, словесно-логічна, емоційна, короткочасна; б) образна, рухова, механічна, словесно-логічна, емоційна; в) слухова, рухова, смакова, зорова, нюхова; г) образна, рухова, словесно-логічна, тактильна. (0,1б)

5. "Знайомий стрибнув на підніжку трамвая і гукнув мені свій номер телефону. Я намагався скомбінувати цифри у значущу модель, та вони "розтанули" у закутках мозку через лічені секунди". Цифри залишаються в мозку протягом 15-25 секунд у: а) сенсорній пам'яті; б) семантичній пам'яті; в) короткочасній пам'яті; г) довготривалій пам'яті. (0,1б)

6. Помилкове сприймання незнайомої людини як знайомої вказує на: а) асоціацію за схожістю; б) асоціацію за суміжністю; в) асоціацію за контрастом; г) причинно-наслідкову асоціацію. (0,1б)

7. В якому з варіантів дана правильна класифікація видів пам'яті за змістом, залежно від того, що запам'ятовується і відтворюється: а) образна, рухова, словесно-логічна, емоційна; б) образна, рухова, зорова, словесно-логічна, емоційна; в) слухова, довільна, образна, рухова словесно-логічна, короткочасна; г) образна, рухова, словесно-логічна, тактильна. (0,1б)

8. Основних процесів пам'яті розрізняють: а) 2; б) 3; в) 4; г) 5. (0,1б)

9. За яких умов сильніше проявляється ретроактивне гальмування? а) заучуваний матеріал більший за обсягом, і час, протягом якого він заучується триваліший; б) матеріал менший за обсягом, а час заучування коротший; в) матеріал менший за обсягом, а час заучування триваліший; г) матеріал більший за обсягом, а час заучування коротший. (0,1б)

10. Час та кількість повторів, потрібних для запам'ятовування певного об'єму матеріалу – критерій: а) швидкості запам'ятання; б) точності запам'ятання; в) об'єму запам'ятання. г) самостійності запам'ятання. (0,1б)

11. Умовивід – це: а) форма мислення, що відображає зв'язки між предметами; б) форма мислення, при якій на основі кількох суджень роблять нове; в) процес мислення, визначення подібності та відмінності між предметами; г) мислительна операція, що полягає у поділі в думках складного об'єкта на окремі частини. (0,1б)

12. Поєднання окремих компонентів об'єкта в єдине ціле називається: а) аналізом; б) дедукцією; в) індукцією; г) синтезом. (0,1б)

13. Судження: "Київ – столиця України" є: а) загальним; б) одиничним; в) частковим; г) збірним. (0,1б)

14. В якому варіанті названі основні розумові операції: а) порівняння, аналіз, сприймання, синтез, узагальнення; б) аналіз, синтез, узагальнення, конкретизація, розуміння; в) аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, конкретизація; г) узагальнення, розуміння, міркування, аналіз, синтез. (0,1б)

15. Дії з об'єктами, відображеними в образах, уявленнях і поняттях про них: а) пізнання; б) інтелектуальні дії; в) праксичні дії; г) розумові дії. (0,1б)

16. Не є судженням наступні речення: а) "Хто це?" б) "Це вагомий доказ". в) "Ця квітка – біла". г) "Сума внутрішніх кутів трикутника дорівнює 180 градусам". (0,1б)

17. Виберіть відповідь, яка вірно характеризує зв'язок мовлення і мислення: а) мислення і мовлення єдині, але не тотожні; б) мислення і мовлення існують незалежно одне від одного; в) мислення і мовлення тотожні; г) власне людське мислення не обов'язково спирається на мову. (0,1б)

18. У чому виявляється розуміння того чи іншого об'єкта: а) у відображенні об'єкта окремо від усіх інших; б) у переліченні його ознак і властивостей; в) у розкритті зв'язків і відношень цього об'єкта з іншими об'єктами; г) у спостереженні за об'єктом. (0,1б)

19. Ступінь проникнення у сутність явища: а) глибина мислення; б) самостійність мислення; в) широта мислення; г) критичність мислення. (0,1б)

20. Здатність адекватно оцінювати об'єктивні умови і власну активність: а) широта мислення; б) критичність мислення; в) глибина мислення; г) самостійність мислення. (0,1б)

21. Створення нових образів шляхом підкреслення певних рис – це: а) схематизація; б) аналогія; в) аглютинація; г) акцентування. (0,1б)

22. Уява – це: а) створення в корі головного мозку нових образів на основі набутого досвіду; б) пригадування образів раніше сприйнятих предметів і явищ; в) створення нових образів шляхом виокремлення тих чи інших рис предмета; г) суб'єктивне відображення окремих властивостей предметів і явищ навколишнього світу в корі головного мозку внаслідок їх безпосереднього впливу на наші органи чуття. (0,1б)

23. "Виділення істотного, збірною й втілення в окремому образі". Описано такий прийом творчої уяви, як: а) схематизація; б) типізація; в) літота; г) аглютинація. (0,1б)

24. Створення людиною нових композицій на основі старих образів або оригінального чуттєвого досвіду – це: а) уява; б) пам'ять; в) міркування; г) уважність. (0,1б)

25. Яке з наведених визначень уяви є найбільш точним і правильним: а) уява – це процес побудови людиною образів об'єктів; б) уява – це психічна діяльність, наприкінці якої здійснюється побудова нових форм уявлень чи думок; в) уява – це процес побудови людиною на основі придбаного нею досвіду об'єктів, які вона не уявляла та не уявляє; г) уява – це сукупність уявлень про навколишню дійсність. (0,1б)

26. В якому з наведених нижче речень йдеться про уяву: а) згадуючи кінофільм "Педагогічна поема", я ніби бачу перед собою живий образ О. М. Макаренка; б) він згадав про своє бажання піти до бібліотеки; в) я чітко

уявив собі артистку, яку бачив учора в театрі; г) читаючи "Війну і мир" Л. М. Толстого, я ніби живими бачу героїв роману. (0,1б)

27. Локатор створений людиною подібно до будови вуха кажана, літаючі апарати – до птахів. Цей прийом створення нових образів за схожістю з іншими, наявними називається: а) акцентування; б) аглютинація; в) порівняння; г) аналогія. (0,1б)

28. Залежно від участі волі в діяльності уяви її поділяють на: а) тривалу та напружену; б) мимовільну та довільну; в) активну та пасивну; г) репродуктивну та творчу. (0,1б)

29. Процес створення людиною образів бажаного майбутнього: а) мрія; б) думка; в) сновидіння; г) фантазія. (0,1б)

30. Уява притаманна: а) вищим тваринам; б) усім тваринам; в) тваринам і людині; г) лише людині. (0,1б)

31. Загальмовані, відносно слабші збудження порівняно з домінуючими О. Ухтомський називав: а) домінантними; б) непрямими; в) субдомінантними; г) незворотніми. (0,2б)

32. Увага – це: а) психічний процес, який забезпечує сприйняття об'єкта; б) форма психічної діяльності людини, що виявляється у її спрямованості та зосередженості свідомості на об'єкті, при одночасному абстрагуванні від інших; в) психічний пізнавальний процес, що виявляється у зосередженості на об'єкті, який має для людини актуальне значення; г) психічний стан зосередженості на актуальному об'єкті. (0,2б)

33. Англійський фізіолог, який порівняв нашу нервову систему із лійкою: а) Чарльз Скот Шерінгтон; б) Зігмунд Фрейд; в) Абрахам Маслоу; г) Карл Роджерс. (0,2б)

34. Викресліть зайве: а) мимовільна увага; б) післядовільна увага; в) сенсорна увага; г) довільна увага. (0,2б)

35. Концентрація уваги – це: а) можливість утримати в сфері уваги водночас кілька об'єктів; б) тривалість зосередження уваги на об'єкті; в) ступінь зосередження уваги на об'єкті; г) перенесення уваги з одного предмета на інший. (0,2б)

36. Навмисне перенесення уваги з одного предмета на інший, якщо цього потребує діяльність: а) переключення; б) стійкість; в) відволікання; г) концентрація. (0,2б)

37. Тривалість зосередження на об'єктах діяльності: а) концентрація; б) стійкість; в) відволікання; г) переключення. (0,2б)

38. Міра інтенсивності зосередження уваги на об'єктах, що є предметом розумової або фізичної діяльності: а) переключення; б) стійкість; в) концентрація; г) розподіл. (0,2б)

39. За допомогою тесту Бурдона (метод коректурної проби) можна дослідити: а) пам'ять; б) увагу; в) мислення; г) уяву. (0,2б)

40. Форма уваги, при якій вона спрямовується на аналіз діяльності психічних процесів, думок, переживань: а) зовнішня; б) внутрішня; в) довільна; г) мимовільна. (0,2б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Контрольна робота № 2.

Варіант № 2.

1. Ви намагаєтеся відшукати потрібний термін під час перекладу статті у: а) сенсорній пам'яті; б) оперативній пам'яті; в) короткочасній пам'яті; г) довготривалій пам'яті. (0,1б)
2. Неправильно названий основний процес пам'яті: а) запам'ятовування; б) зберігання; в) повернення; г) відтворення; (0,1б)
3. В якому з варіантів дана правильна класифікація видів пам'яті за характером психічної активності: а) образна, рухова, словесно-логічна, емоційна; б) образна, рухова, механічна, словесно-логічна, емоційна; в) слухова, довільна, образна, рухова, словесно-логічна, короткочасна; г) образна, рухова, словесно-логічна, тактильна. (0,1б)
4. Яке з наведених визначень пам'яті є найбільш повним і правильним: а) пам'ять — збереження раніше придбаних вражень; б) пам'ять — це психічний процес використання раніше придбаного досвіду в практичній діяльності; в) пам'ять — це заснована на відчуттях та сприйманнях здібність людини збагатити свій досвід; г) пам'ять — це здібність нервової системи набувати, зберігати та відтворювати досвід. (0,1б)
5. Неправильно названий вид пам'яті залежно від матеріалу, який запам'ятовується: а) образна пам'ять; б) словесно-логічна пам'ять; в) рухова пам'ять; г) інтелектуальна. (0,1б)
6. Не є різновидом відтворення: а) впізнавання; б) ретроактивне гальмування; в) спогади; г) пригадування. (0,1б)
7. Образи уявлень пам'яті, які мають нав'язливий характер, носять назву: а) ремінісценція; б) персеверація; в) ідеомоторика; г) синестезія. (0,1б)
8. Письменник, змальовуючи пейзаж, широко використовує порівняння з метою досягти максимальної образності в передачі явищ. Які асоціації становлять основу образних виразів? а) асоціації за схожістю; б) асоціації за суміжністю; в) асоціації за контрастом; г) асоціації за схожістю та контрастом. (0,1б)
9. Що є необхідною умовою ефективності мимовільного запам'ятовування? а) зовнішні умови; б) дієве ставлення до матеріалу, який входить у зміст діяльності; в) дія з предметом є необхідною умовою тільки при мимовільному запам'ятовуванні пізнавального матеріалу; г) продуктивність мимовільного запам'ятовування не залежить від дії з предметом. (0,1б)
10. Образну, словесно-логічну, емоційну та рухову пам'ять виділяють за критерієм: а) за тривалістю утримання матеріалу; б) за активністю; в) за процесами пам'яті; г) залежно від матеріалу, який запам'ятовується. (0,1б)
11. Уявне відокремлення властивостей від об'єкта, виділення окремих його частин, елементів – це: а) синтез; б) узагальнення; в) аналіз; г) абстрагування. (0,1б)

12. Абстрагування – це: а) поділ у думках складного об'єкта на окремі частини; б) миттєве усвідомлення розв'язання проблеми; в) уявне відокремлення істотних властивостей предмета від несуттєвих ознак; г) уявне згрупування предметів за загальними та істотними ознаками. (0,1б)

13. Яке з наведених визначень поняття є правильним і точним: а) це форма мислення, є найбільш повним відображенням ознак предметів і явищ навколишнього світу; б) це форма мислення, яка відображає за допомогою слова сутність того чи іншого предмета; в) це форма мислення, яка являє собою узагальнення предметів та явищ навколишнього світу; г) це форма мислення, яка виражає за допомогою слова різні ознаки предметів та явищ об'єктивної дійсності. (0,1б)

14. Аналіз, інтерпретація та інтеграція стимулів в єдиний цілісний образ – це: а) сприймання; б) мислення; в) відчуття; г) пам'ять. (0,1б)

15. Упорядкування знань на підставі гранично широких спільних ознак груп об'єктів: а) абстрагування; б) аналіз; в) систематизація; г) порівняння. (0,1б)

16. Неправильно названий вид умовиводів: а) за аналогією; б) частковий; в) індуктивний; г) дедуктивний. (0,1б)

17. Мислительна операція розкладання цілого на частини, компоненти, виділення окремих ознак, елементів, зв'язків, відношень тощо: а) абстрагування; б) конкретизація; в) аналіз; г) синтез. (0,1б)

18. Знайти зайве поняття: а) порівняння; б) судження; в) умовисновок; г) міркування. (0,1б)

19. Внутрішнє мовлення – це: а) пасивне володіння мовою; б) самостійний, самотній вид мовлення; в) розмова людини з самим собою; г) мовлення, яке виступає як фаза планування діяльності, формування думок і пов'язана із зовнішнім мовленням. (0,1б)

20. Соціально обумовлений психічний процес пошуку і відкриття істотно нового, опосередкованого і узагальненого відображення дійсності шляхом її аналізу і синтезу: а) мислення; б) уява; в) пам'ять; г) увага. (0,1б)

21. Перебільшення певної ознаки чи якості предмета або явища з метою підсилення художнього враження – це: а) акцентування; б) гіперболізація; в) схематизація; г) літота. (0,1б)

22. Прийом створення нових образів уяви шляхом поєднання окремих частин, наявних у нашій свідомості образів та уявлень, – це: а) аналогія; б) схематизація; в) літота; г) аглютинація. (0,1б)

23. Створення нових образів уяви за схожістю з іншими, наявними – це: а) літота; б) схематизація; в) аналогія; г) аглютинація. (0,1б)

24. Зіставлення у нашій уяві явищ чи предметів для надання їм більшої виразності, яскравості – це: а) порівняння; б) аналогія; в) літота; г) аглютинація. (0,1б)

25. Як називається побудова образів уяви, яка здійснюється шляхом об'єднання елементів, узятих з інших уявлень: а) доповнення; б) аглютинація; в) акцентування; г) типізація. (0,1б)

26. Художній прийом применшення ознак предмета чи явища – це: а) аглютинація; б) схематизація; в) літота; г) аналогія. (0,1б)

27. Образ Котигорошка є: а) літотою; б) аглютинацією; в) схематизацією; г) порівнянням. (0,1б)
28. Творчу уява виділяють за критерієм: а) змісту діяльності; б) участі волі; в) характеру діяльності; г) активності. (0,1б)
29. Вкажіть рядок, де правильно вказані прийоми створення образів уяви: а) мрія, аглютинація, аналогія; б) літота, схематизація, акцентування; в) аналогія, думка, порівняння; г) аглютинація, фантазія, акцентування. (0,1б)
30. Образ кентавра є: а) літотою; б) аглютинацією; в) схематизацією; г) порівнянням. (0,1б)
31. Чи можлива інтелектуальна діяльність особистості без уваги? а) неможлива; б) можлива; в) можлива частково; г) всі відповіді правильні. (0,2б)
32. Найефективнішою для навчального процесу є: а) мимовільна увага; б) довільна увага; в) післядовільна увага; г) усі відповіді правильні. (0,2б)
33. Поняття "післядовільна " увага було введене у науковий обіг: а) І. Павловим; б) М. Добриніним; в) А. Петровським; г) П. Анохіним. (0,2б)
34. Принцип домінанти був введений: а) П. Анохіним; б) А. Петровським; в) Г. Костюком; г) О.Ухтомським. (0,2б)
35. Свідомо спрямоване зосередження особистості на предметах та явищах навколишньої дійсності, на внутрішній діяльності: а) мимовільна увага; б) післядовільна увага; в) внутрішня увага; г) довільна увага. (0,2б)
36. Викресліть зайве: а) стійкість; б) відволікання; в) концентрація; г) домінанта. (0,2б)
37. Тахістоскоп – прилад для дослідження: а) пам'яті; б) уваги; в) мислення; г) уяви. (0,2б)
38. Кількість об'єктів, які можуть бути охоплені увагою і сприйняті в найкоротший час: а) стійкість уваги; б) концентрація уваги; в) обсяг уваги; г) переключення уваги. (0,2б)
39. Людина, зосереджуючись на одному, не помічає іншого. Це вказує на важливу закономірність уваги: а) стійкість; б) переключення; в) відволікання; г) вибірковість. (0,2б)
40. Під час внутрішньої уваги чутливість органів чуття: а) знижується; б) підвищується; в) не змінюється; г) змінюється в залежності від особливостей цих органів. (0,2б)

5.3. Питання до контрольної роботи № 3.

1. Стрес пов'язаний з: а) прогресуючим виснаженням резервів організму; б) неочікуваною гострою ситуацією; в) ризиком; г) всі відповіді правильні.
2. Знайти зайве поняття: а) стрес; б) емоції; в) мрії; г) афект.
3. До вищих почуттів не належать: а) інтелектуальні; б) вольові; в) естетичні; г) моральні.
4. Переживання людиною свого ставлення до діяльності: а) моральні почуття; б) естетичні почуття; в) інтелектуальні почуття; г) практичні почуття.
5. Радість, сум, гнів, сором: а) почуття; б) думки; в) чутки; г) фантазії.
6. Розрізняють емоції: а) складені та розвинуті; б) непомітні та помітні; в) прості та складні; г) прості та непроті.
7. Почуття притаманні: а) і людині, і тваринам; б) лише людині; в) вищим тваринам; г) лише тваринам.
8. Стенічні емоції та почуття: а) посилюють активність, спонукають до діяльності; б) пригнічують людину, зменшують її активність; в) ніяк не впливають на людину; г) постійно супроводжують людину.
9. Інформаційну теорію почуттів та емоцій розробив: а) І. Павлов; б) П. Анохін; в) Ч. Дарвін; г) П. Симонов.
10. Загальний емоційний стан, що своєрідно забарвлює на певний час діяльність людини, характеризує її життєвий тонус. Виразно на щось конкретно не спрямований: а) афект; б) пристрасть; в) настрій; г) лють.
11. Специфічні людські, узагальнені переживання ставлення до людських потреб, задоволення або незадоволення яких викликає позитивні або негативні емоції: а) фрустрація; б) стрес; в) афект; г) почуття.
12. Емоції притаманні: а) і людині, і тваринам; б) лише людині; в) лише тваринам; г) вищим тваринам.
13. Своєрідний емоційний стан, характерною ознакою якого є дезорганізація свідомості та діяльності у стані безнадійності, втрати перспективи: а) стрес; б) пристрасть; в) афект; г) фрустрація.
14. Сильні, стійкі, тривалі почуття, які захоплюють людину, володіють нею і виявляються в орієнтації всіх прагнень особистості в одному напрямку, у зосередженні їх на одній меті: а) афекти; б) пристрасті; в) стреси; г) настрої.
15. Естетичні почуття – це: а) почуття, в яких виявляється стійке ставлення людини до суспільних подій, до інших людей, до самої себе; б) переживання людиною свого ставлення до діяльності; в) переживання краси в явищах природи, у праці, у гармонії барв, звуків, рухів і форм; г) емоційний відгук на ставлення особистості до пізнавальної діяльності в широкому її розумінні;
16. Сильне короткочасне збудження, що виникає раптово, оволодіває людиною так сильно, що вона втрачає здатність контролювати свої дії та вчинки: а) афект; б) стрес; в) настрій; г) фрустрація.
17. Астенічні емоції та почуття: а) посилюють активність, спонукають до діяльності; б) пригнічують людину, зменшують її активність; в) ніяк не впливають на людину; г) постійно супроводжують людину.

18. Любов до знань, допитливість, чуття нового – це: а) інтелектуальні почуття; б) естетичні почуття; в) моральні почуття; г) праксичні почуття.
19. Суперечливе, одночасне двоїсте емоційне переживання людини щодо тієї самої події або об'єкта (наприклад, задоволення і незадоволення, симпатії і антипатії, любові і ненависті тощо) – це: а) праксичні почуття; б) стрес; в) амбівалентність почуттів; г) фрустрація;
20. Афект – це: а) специфічні людські, узагальнені переживання ставлення до людських потреб, задоволення або незадоволення яких викликає позитивні або негативні емоції; б) загальний емоційний стан, що своєрідно забарвлює на певний час діяльність людини, характеризує її життєвий тонус. Виразно на щось конкретне не спрямований; в) своєрідний емоційний стан, характерною ознакою якого є дезорганізація свідомості та діяльності у стані безнадійності, втрати перспективи; г) сильне короткочасне збудження, що виникає раптово, оволодіває людиною так сильно, що вона втрачає здатність контролювати свої дії та вчинки.
21. Здатність швидко піднімати активність до необхідного рівня - йдеться про таку вольову якість особистості, як: а) витримка; б) сміливість; в) енергійність; г) наполегливість.
22. Найважливішим етапом вольового акту, в якому і виявляється воля людини є: а) 1; б) 2; в) 3; г) 4.
23. Пізнавальні процеси стають довільними в: а) дошкільному віці; б) молодшому шкільному віці; в) підлітковому віці; г) були такими від народження.
24. Виберіть правильне твердження стосовно волі: а) є результатом еволюції; б) вроджене явище; в) передається по спадковості; г) є результатом навчання і виховання.
25. 3 етап вольового акту – це: а) прийняття рішення; б) вибір шляхів і засобів; в) виконання рішення; г) виникнення прагнення.
26. Представники цього напрямку вивчення волі заперечують її обумовленість, вважаючи, що людина – вільна від усього. Це: а) гештальтистський напрямок; б) психоаналітичний; в) детерміністичний; г) індетерміністичний.
27. Вміння підтримувати інтенсивність роботи на заданому рівні за умов виникнення внутрішніх перешкод – це така вольова якість: а) енергійність; б) терплячість; в) витримка; г) сміливість.
28. До базальних (первинних) вольових якостей особистості не відноситься: а) енергійність; б) витримка; в) сміливість; г) наполегливість.
29. В основі вольової системи людини лежать базальні (первинні) вольові якості Їх: а) 2; б) 3; в) 4; г) 5.
30. Здатність швидко гальмувати власні дії, що заважають при виконання прийнятого рішення, - йдеться про: а) наполегливість; б) терплячість; в) витримку; г) сміливість.
31. Відносно стійкі, незалежні від конкретної ситуації психічні утворення, які вказують на досягнутий особистістю рівень володіння собою. Йдеться про: а) вольові якості особистості; б) боротьбу мотивів; в) мимовільні дії; г) довільні дії.

32. 2 етап вольового акту носить назву: а) прийняття рішення; б) виникнення прагнення; в) виконання рішення; г) вибір шляхів і засобів.
33. Екстернальний локус контролю свідчить про: а) силу волі людини; б) емоційність особи; в) приписування відповідальності за власні дії зовнішнім обставинам; г) приписування відповідальності власним здібностям, або зусиллям.
34. В основі вольової системи людини лежать вольові якості. Їх називають: а) базальні (первинні); б) системні (вторинні); в) базальні (вторинні); г) системні (первинні).
35. Здатність при виникненні небезпеки зберігати стійкість організації психічних функцій, не знижуючи якості і продуктивності діяльності – це: а) енергійність; б) сміливість; в) витримка; г) наполегливість.
36. До складових волі не належать: а) вольові якості; б) вольові процеси; в) вольові дії; г) адаптивність.
37. Вчені детерміністичного напрямку вивчення волі вважають, що: а) людина є абсолютно незалежною від обставин; б) людина залежна від оточуючого середовища, вчиняє під впливом обставин; в) людина відділена від середовища; г) все залежить від "вищої" сили.
38. Воля – це: а) усвідомлене, цілеспрямоване прагнення діяти певним чином і переборювати труднощі заради поставленої мети; б) форма психічного відображення, що проявляється у здатності до вибору дій, пов'язаних з подоланням зовнішніх чи внутрішніх перешкод; в) боротьба з реальними зовнішніми і внутрішніми перешкодами; г) вміння досягати поставленої мети.
39. Похідна системна (вторинна) якість, що вказує на досягнення людиною мети без зменшення енергії при здоланні перешкод, - це: а) наполегливість; б) енергійність; в) сміливість; г) витримка.
40. Вольовий акт складається із декількох етапів, їх: а) 2; б) 3; в) 4; г) 5.
41. За І. П. Павловим, холеричний темперамент характеризується: а) силою, рівноваженістю, інертністю нервових процесів; б) силою, рівноваженістю, рухливістю нервових процесів; в) силою, нерівноваженістю, рухливістю нервових процесів; г) слабкістю, нерівноваженістю, інертністю нервових процесів.
42. Встановіть ступінь зв'язку між темпераментом і характером особистості: а) зв'язку між ними немає, це незалежні властивості; б) по суті це тотожні властивості; в) зв'язок є, і він тісний; г) зв'язок дуже слабкий.
43. Здатність нервової системи витримувати великі навантаження – ця характеристика називається: а) силою; б) активністю; в) рухливістю; г) рівноваженістю.
44. Якому типу темпераменту відповідає сильний тип нервової системи, що характеризується нерівноваженістю процесів збудження і гальмування: а) холерик; б) флегматик; в) сангвінік; г) меланхолік.
45. Індивідуальне поєднання стійких психічних особливостей особистості, що визначають типові для неї способи поведінки і життєдіяльності в

- конкретних ситуаціях – це: а) характер; б) темперамент; в) спрямованість; г) здібності.
46. За І. П. Павловим, флегматичний темперамент характеризується: а) силою, врівноваженістю, інертністю нервових процесів; б) силою, врівноваженістю, рухливістю нервових процесів; в) силою, неуврівноваженістю, рухливістю нервових процесів; г) слабкістю, неуврівноваженістю, інертністю нервових процесів.
47. У людей з яким типом темпераменту найважче виробити такі якості, як витримка і самоконтроль: а) у меланхоліка; б) у сангвініка; в) у флегматика; г) у холерика.
48. До індивідуально-психологічних особливостей особистості не належить: а) спрямованість; б) темперамент; в) характер; г) сприймання.
49. Гіппократ вважав, що переважання в організмі крові визначає наявність цього типу темпераменту. Це: а) сангвінічний темперамент; б) холеричний темперамент; в) флегматичний темперамент; г) меланхолічний темперамент.
50. Якому типу темпераменту відповідає сильний тип нервової системи, що характеризується врівноваженістю та інертністю процесів збудження і гальмування: а) холерик; б) флегматик; в) сангвінік; г) меланхолік.
51. За І. П. Павловим, сангвінічний темперамент характеризується: а) силою, врівноваженістю, інертністю нервових процесів; б) силою, врівноваженістю, рухливістю нервових процесів; в) силою, неуврівноваженістю, рухливістю нервових процесів; г) слабкістю, неуврівноваженістю, інертністю нервових процесів.
52. За Гіппократом, переважання в організмі чорної жовчі визначає наявність певного типу темпераменту. Йдеться про: а) сангвінічний темперамент; б) холеричний темперамент; в) флегматичний темперамент; г) меланхолічний темперамент.
53. Якому типу темпераменту відповідає слабкий тип нервової системи, що характеризується слабкістю процесів збудження і гальмування: а) холерик; б) флегматик; в) сангвінік; г) меланхолік.
54. Гіппократ пов'язував переважання в організмі лімфи із цим темпераментом. На його думку це: а) сангвінічний темперамент; б) холеричний темперамент; в) флегматичний темперамент; г) меланхолічний темперамент.
55. Гіппократ вважав, що переважання в організмі жовчі визначає наявність цього типу темпераменту. Йдеться про: а) сангвінічний темперамент; б) холеричний темперамент; в) флегматичний темперамент; г) меланхолічний темперамент.
56. Якому типу темпераменту відповідає сильний тип нервової системи, що характеризується врівноваженістю та рухливістю процесів збудження і гальмування: а) холерик; б) флегматик; в) сангвінік; г) меланхолік.
57. Який тип темпераменту характеризується високою сенситивністю: а) меланхолік; б) сангвінік; в) флегматик; г) холерик.

58. Ця характеристика темпераменту вказує на особливості реакції особистості на подразники, що виявляються в темпі, силі та формі відповіді, а найяскравіше – в емоційній вразливості, і відображаються на ставленні особистості до навколишньої дійсності та до самої себе. Це: а) пластичність; б) реактивність; в) ригідність; г) сенситивність.
59. Міра чутливості до явищ, що стосуються особистості, визначається цією властивістю темпераменту. Це: а) резистентність; б) пластичність; в) сенситивність; г) ригідність.
60. За І. П. Павловим, меланхолічний темперамент характеризується: а) силою, врівноваженістю, інертністю нервових процесів; б) силою, врівноваженістю, рухливістю нервових процесів; в) силою, неуврівноваженістю, рухливістю нервових процесів; г) слабкістю нервових процесів.
61. На основі характеристики визначте тип акцентуації характеру. "Майже завжди вирізняється добрим та навіть трохи піднесеним настроєм, високим життєвим тонусом, енергійністю; спостерігається постійне прагнення до лідерства, зокрема неформального; висока комунікабельність – з нерозбірливістю у виборі знайомств; легко адаптується до нових умов; дуже погано переносить самотність, розмірений режим, одноманітне оточення, монотонну справу; для такої особистості властиві переоцінка своїх можливостей та надмірно оптимістичні плани на майбутнє": а) шизоїдний; б) гіпертимний; в) циклоїдний. г) істероїдний.
62. Вкажіть на правильну тезу щодо формування характеру. Він є: а) вродженим; б) набутиим; в) більше набутиим, ніж вродженим; г) більше вродженим, ніж набутиим.
63. Сукупність основних, найбільш стійких якостей особистості, що сформувалися впродовж життя і виявляються в діях, вчинках та поведінці, - це: а) темперамент; б) спрямованість; в) характер; г) здібності.
64. Відношення до людей, до діяльності, приватної власності, а також відношення до себе входять до структури: а) характеру; б) діяльності; в) свідомості; г) здібностей.
65. Цей термін перекладається з грецьк. як "риси", "прикмета", "відбиток". Йдеться про одну із індивідуально-психологічних особливостей особистості. Це: а) спрямованість; б) характер; в) мотив; г) свідомість.
66. Вкажіть, в якому рядку названі лише компоненти структури характеру: а) спрямованість темперамент, воля, емоції, здібності; б) спрямованість, воля, емоції, темперамент, мотивація; в) спрямованість, переконання, розумові риси, емоції, самосвідомість; г) спрямованість, розумові риси, воля, емоції, темперамент.
67. Повнота характеру – це: а) всебічний розвиток основних його структурних компонентів: розумових, моральних, емоційно-вольових; б) твердість і незалежність особистості в її прагненнях і переконаннях, у боротьбі за досягнення окреслених цілей; в) енергійні дії, завзяття та активність в діяльності, боротьба за доведення справи до кінця, незважаючи на різні перешкоди; г) єдність усіх компонентів характеру.

68. На основі характеристики визначте тип акцентуації характеру. "Часто плачуть. Люблять мучити тварин, дратувати молодших, знущатися над немічними. У дитячих компаніях поводяться як диктатори. Типові риси – жорстокість, владність, самолюбство": а) шизоїдний; б) психастенічний; в) епілептоїдний; г) істероїдний.
69. Термін "характер" був запропонований: а) І. П. Павловим; б) Платоном; в) Арістотелем; г) Теофрастом.
70. До складу якого симптомокомплексу рис в структурі характеру входять гідність, скромність, відповідальність: а) ставлення до праці; б) ставлення до інших людей; в) ставлення до самої себе; г) ставлення до предметів та явищ дійсності.
71. У ситуаціях, які ставлять перед особистістю вимоги діяти згідно з суспільними ідеалами, нормами, правилами поведінки, на передній план виходять: а) моральні риси характеру; б) вольові риси характеру; в) емоційні риси характеру; г) інтелектуальні риси характеру.
72. На основі характеристики визначте тип акцентуації характеру. "Підкоряються будь-яким авторитетам, більшості в групі. Основне життєве кредо – "бути, як всі. Схильні до моралізаторства й консерватизму": а) конформний; б) гіпертимний; в) циклоїдний. г) істероїдний.
73. Назвіть неправильну назву типу підліткових акцентуацій характеру (за А. Є. Лічком): а) нестійкий; б) ригідний; в) астеноневротичний; г) психастенічний.
74. Знайдіть поняття, що відрізняється від інших за певною ознакою: а) тактовність; б) байдужість; в) емпатійність; г) ініціативність.
75. Яке з наведених нижче тверджень щодо формування характеру є найбільш точним: а) характер залежить від оточення, в якому людина живе; б) сформований характер людини не піддається корекції; в) характер формується до 5 років; г) характер формується та проявляється в діяльності та спілкуванні, залежить від світогляду людини.
76. На основі характеристики визначте тип акцентуації характеру. "Підвищена збудливість, схильність до апатії. Люблять перебувати вдома самі. Важко переживають навіть незначні неприємності. Настрій змінюється від піднесеного до пригніченого. На зауваження реагують дратівливо": а) шизоїдний; б) гіпертимний; в) циклоїдний. г) істероїдний.
77. Надмірне посилення окремих рис характеру, яке виявляється у вибірковій уразливості особистості щодо певних психічних впливів поруч із нормальною і навіть підвищеною стійкістю до інших: а) акцентуація; б) психопатія; в) агресія; г) фрустрація.
78. Вкажіть кількість основних типів акцентуацій характеру за А. Є. Лічком: а) 9; б) 10; в) 11; г) 12. 19. Вкажіть кількість основних типів акцентуацій за К. Леонгардом: а) 9; б) 10; в) 11; г) 12.
79. На основі характеристики визначте тип акцентуації характеру. "Головна риса – егоцентризм, потребують постійної уваги до своєї особи. Виражена схильність до театральності, хизування." а) шизоїдний; б) гіпертимний; в) циклоїдний. г) істероїдний.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**
Контрольна робота № 3.
Варіант № 1.

1. Стрес пов'язаний з: а) прогресуючим виснаженням резервів організму; б) неочікуваною гострою ситуацією; в) ризиком; г) всі відповіді правильні. (0,1б)
2. До вищих почуттів не належать: а) інтелектуальні; б) вольові; в) естетичні; г) моральні. (0,1б)
3. Радість, сум, гнів, сором: а) почуття; б) думки; в) чутки; г) фантазії. (0,1б)
4. Почуття притаманні: а) і людині, і тваринам; б) лише людині; в) вищим тваринам; г) лише тваринам. (0,1б)
5. Інформаційну теорію почуттів та емоцій розробив: а) І. Павлов; б) П. Анохін; в) Ч. Дарвін; г) П. Симонов. (0,1б)
6. Специфічні людські, узагальнені переживання ставлення до людських потреб, задоволення або незадоволення яких викликає позитивні або негативні емоції: а) фрустрація; б) стрес; в) афект; г) почуття. (0,1б)
7. Своєрідний емоційний стан, характерною ознакою якого є дезорганізація свідомості та діяльності у стані безнадійності, втрати перспективи: а) стрес; б) пристрасть; в) афект; г) фрустрація. (0,1б)
8. Естетичні почуття – це: а) почуття, в яких виявляється стійке ставлення людини до суспільних подій, до інших людей, до самої себе; б) переживання людиною свого ставлення до діяльності; в) переживання краси в явищах природи, у праці, у гармонії барв, звуків, рухів і форм; г) емоційний відгук на ставлення особистості до пізнавальної діяльності в широкому її розумінні. (0,1б)
9. Астенічні емоції та почуття: а) посилюють активність, спонукають до діяльності; б) пригнічують людину, зменшують її активність; в) ніяк не впливають на людину; г) постійно супроводжують людину. (0,1б)
10. Суперечливе, одночасне двоїсте емоційне переживання людини щодо тієї самої події або об'єкта (наприклад, задоволення і незадоволення, симпатії і антипатії, любові і ненависті тощо) – це: а) праксичні почуття; б) стрес; в) амбівалентність почуттів; г) фрустрація. (0,1б)
11. Здатність швидко піднімати активність до необхідного рівня - йдеться про таку вольову якість особистості, як: а) витримка; б) сміливість; в) енергійність; г) наполегливість. (0,1б)
12. Пізнавальні процеси стають довільними в: а) дошкільному віці; б) молодшому шкільному віці; в) підлітковому віці; г) були такими від народження. (0,1б)
13. 3 етап вольового акту – це: а) прийняття рішення; б) вибір шляхів і засобів; в) виконання рішення; г) виникнення прагнення. (0,1б)

14. Вміння підтримувати інтенсивність роботи на заданому рівні за умов виникнення внутрішніх перешкод – це така вольова якість: а) енергійність; б) терплячість; в) витримка; г) сміливість. (0,1б)

15. В основі вольової системи людини лежать базальні (первинні) вольові якості Їх: а) 2; б) 3; в) 4; г) 5. (0,1б)

16. Відносно стійкі, незалежні від конкретної ситуації психічні утворення, які вказують на досягнутий особистістю рівень володіння собою. Йдеться про: а) вольові якості особистості; б) боротьбу мотивів; в) мимовільні дії; г) довільні дії. (0,1б)

17. Екстернальний локус контролю свідчить про: а) силу волі людини; б) емоційність особи; в) приписування відповідальності за власні дії зовнішнім обставинам; г) приписування відповідальності власним здібностям, або зусиллям. (0,1б)

18. Здатність при виникненні небезпеки зберегти стійкість організації психічних функцій, не знижуючи якості і продуктивності діяльності – це: а) енергійність; б) сміливість; в) витримка; г) наполегливість. (0,1б)

19. Вчені детерміністичного напрямку вивчення волі вважають, що: а) людина є абсолютно незалежною від обставин; б) людина залежна від оточуючого середовища, вчиняє під впливом обставин; в) людина відділена від середовища; г) все залежить від "вищої" сили. (0,1б)

20. Індивідуальне поєднання стійких психічних особливостей особистості, що визначають типові для неї способи поведінки і життєдіяльності в конкретних ситуаціях – це: а) характер; б) темперамент; в) спрямованість; г) здібності. (0,1б)

21. У людей з яким типом темпераменту найважче виробити такі якості, як витримка і самоконтроль: а) у меланхоліка; б) у сангвініка; в) у флегматика; г) у холерика. (0,1б)

22. Гіппократ вважав, що переважання в організмі крові визначає наявність цього типу темпераменту. Це: а) сангвінічний темперамент; б) холеричний темперамент; в) флегматичний темперамент; г) меланхолічний темперамент. (0,1б)

23. За І. П. Павловим, сангвінічний темперамент характеризується: а) силою, врівноваженістю, інертністю нервових процесів; б) силою, врівноваженістю, рухливістю нервових процесів; в) силою, неуврівноваженістю, рухливістю нервових процесів; г) слабкістю, неуврівноваженістю, інертністю нервових процесів. (0,1б)

24. Якому типу темпераменту відповідає слабкий тип нервової системи, що характеризується слабкістю процесів збудження і гальмування: а) холерик; б) флегматик; в) сангвінік; г) меланхолік. (0,1б)

25. Гіппократ вважав, що переважання в організмі жовчі визначає наявність цього типу темпераменту. Йдеться про: а) сангвінічний темперамент; б) холеричний темперамент; в) флегматичний темперамент; г) меланхолічний темперамент. (0,1б)

26. Який тип темпераменту характеризується високою сенситивністю: а) меланхолік; б) сангвінік; в) флегматик; г) холерик. (0,1б)

27. Міра чутливості до явищ, що стосуються особистості, визначається цією властивістю темпераменту. Це: а) резистентність; б) пластичність; в) сенситивність; г) ригідність. (0,1б)

28. На основі характеристики визначте тип акцентуації характеру. "Майже завжди вирізняється добрим та навіть трохи піднесеним настроєм, високим життєвим тонусом, енергійністю; спостерігається постійне прагнення до лідерства, зокрема неформального; висока комунікабельність – з нерозбірливістю у виборі знайомств; легко адаптується до нових умов; дуже погано переносить самотність, розмірений режим, одноманітне оточення, монотонну справу; для такої особистості властиві переоцінка своїх можливостей та надмірно оптимістичні плани на майбутнє": а) шизоїдний; б) гіпертимний; в) циклоїдний. г) істероїдний. (0,1б)

29. Сукупність основних, найбільш стійких якостей особистості, що сформувалися впродовж життя і виявляються в діях, вчинках та поведінці, - це: а) темперамент; б) спрямованість; в) характер; г) здібності. (0,1б)

30. Цей термін перекладається з грецьк. як "риса", "прикмета", "відбиток". Йдеться про одну із індивідуально-психологічних особливостей особистості. Це: а) спрямованість; б) характер; в) мотив; г) свідомість. (0,1б)

31. Повнота характеру – це: а) всебічний розвиток основних його структурних компонентів: розумових, моральних, емоційно-вольових; б) твердість і незалежність особистості в її прагненнях і переконаннях, у боротьбі за досягнення окреслених цілей; в) енергійні дії, завзяття та активність в діяльності, боротьба за доведення справи до кінця, незважаючи на різні перешкоди; г) єдність усіх компонентів характеру. (0,2б)

32. Термін "характер" був запропонований: а) І. П. Павловим; б) Платоном; в) Арістотелем; г) Теофрастом. (0,2б)

33. У ситуаціях, які ставлять перед особистістю вимоги діяти згідно з суспільними ідеалами, нормами, правилами поведінки, на передній план виходять: а) моральні риси характеру; б) вольові риси характеру; в) емоційні риси характеру; г) інтелектуальні риси характеру. (0,2б)

34. Назвіть неправильну назву типу підліткових акцентуацій характеру (за А. Є. Лічком): а) нестійкий; б) ригідний; в) астеноневротичний; г) психастенічний. (0,2б)

35. Яке з наведених нижче тверджень щодо формування характеру є найбільш точним: а) характер залежить від оточення, в якому людина живе; б) сформований характер людини не піддається корекції; в) характер формується до 5 років; г) характер формується та проявляється в діяльності та спілкуванні, залежить від світогляду людини. (0,2б)

36. Надмірне посилення окремих рис характеру, яке виявляється у вибірковій уразливості особистості щодо певних психічних впливів поруч із нормальною і навіть підвищеною стійкістю до інших: а) акцентуація; б) психопатія; в) агресія; г) фрустрація. (0,2б)

37. На основі характеристики визначте тип акцентуації характеру. "Головна риса – егоцентризм, потребують постійної уваги до своєї особи.

Виражена схильність до театральності, хизування." а) шизоїдний; б) гіпертимний; в) циклоїдний. г) істероїдний. (0,2б)

38. На основі характеристики визначте тип акцентуації характеру. "Підкоряються будь-яким авторитетам, більшості в групі. Основне життєве кредо – "бути, як всі. Схильні до моралізаторства й консерватизму": а) конформний; б) гіпертимний; в) циклоїдний. г) істероїдний. (0,2б)

39. За І. П. Павловим, меланхолічний темперамент характеризується: а) силою, врівноваженістю, інертністю нервових процесів; б) силою, врівноваженістю, рухливістю нервових процесів; в) силою, неуврівноваженістю, рухливістю нервових процесів; г) слабкістю нервових процесів. (0,2б)

40. Найважливішим етапом вольового акту, в якому і виявляється воля людини є: а) 1; б) 2; в) 3; г) 4. (0,2б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Контрольна робота № 3.

Варіант № 2.

1. Знайти зайве поняття: а) стрес; б) емоції; в) мрії; г) афект. (0,1б)
2. Переживання людиною свого ставлення до діяльності:
а) моральні почуття; б) естетичні почуття; в) інтелектуальні почуття;
г) праксичні почуття. (0,1б)
3. Розрізняють емоції: а) складені та розвинуті; б) непомітні та помітні; в) прості та складні; г) прості та непрості. (0,1б)
4. Стенічні емоції та почуття: а) посилюють активність, спонукають до діяльності; б) пригнічують людину, зменшують її активність; в) ніяк не впливають на людину; г) постійно супроводжують людину. (0,1б)
5. Загальний емоційний стан, що своєрідно забарвлює на певний час діяльність людини, характеризує її життєвий тонус. Виразно на щось конкретне не спрямований: а) афект; б) пристрасть; в) настрій; г) лють. (0,1б)
6. Емоції притаманні: а) і людині, і тваринам; б) лише людині; в) лише тваринам; г) вищим тваринам. (0,1б)
7. Сильні, стійкі, тривалі почуття, які захоплюють людину, володіють нею і виявляються в орієнтації всіх прагнень особистості в одному напрямку, у зосередженні їх на одній меті: а) афекти; б) пристрасті; в) стреси; г) настрої. (0,1б)
8. Сильне короткочасне збудження, що виникає раптово, оволодіває людиною так сильно, що вона втрачає здатність контролювати свої дії та вчинки: а) афект; б) стрес; в) настрій; г) фрустрація. (0,1б)
9. Любов до знань, допитливість, чуття нового – це:
а) інтелектуальні почуття; б) естетичні почуття; в) моральні почуття;
г) праксичні почуття. (0,1б)
10. Афект – це: а) специфічні людські, узагальнені переживання ставлення до людських потреб, задоволення або незадоволення яких викликає позитивні або негативні емоції; б) загальний емоційний стан, що своєрідно забарвлює на певний час діяльність людини, характеризує її життєвий тонус. Виразно на щось конкретне не спрямований; в) своєрідний емоційний стан, характерною ознакою якого є дезорганізація свідомості та діяльності у стані безнадійності, втрати перспективи; г) сильне короткочасне збудження, що виникає раптово, оволодіває людиною так сильно, що вона втрачає здатність контролювати свої дії та вчинки. (0,1б)
11. Найважливішим етапом вольового акту, в якому і виявляється воля людини є: а) 1; б) 2; в) 3; г) 4. (0,1б)
12. Виберіть правильне твердження стосовно волі: а) є результатом еволюції; б) вроджене явище; в) передається по спадковості; г) є результатом навчання і виховання. (0,1б)

13. Представники цього напрямку вивчення волі заперечують її обумовленість, вважаючи, що людина – вільна від усього. Це: а) гештальтистський напрямок; б) психоаналітичний; в) детерміністичний; г) індетерміністичний. (0,1б)

14. До базальних (первинних) вольових якостей особистості не відноситься: а) енергійність; б) витримка; в) сміливість; г) наполегливість. (0,1б)

15. Здатність швидко гальмувати власні дії, що заважають при виконання прийнятого рішення, - йдеться про: а) наполегливість; б) терплячість; в) витримку; г) сміливість. (0,1б)

16. 2 етап вольового акту носить назву: а) прийняття рішення; б) виникнення прагнення; в) виконання рішення; г) вибір шляхів і засобів. (0,1б)

17. В основі вольової системи людини лежать вольові якості. Їх називають: а) базальні (первинні); б) системні (вторинні); в) базальні (вторинні); г) системні (первинні). (0,1б)

18. До складових волі не належать: а) вольові якості; б) вольові процеси; в) вольові дії; г) адаптивність.

19. Воля – це: а) усвідомлене, цілеспрямоване прагнення діяти певним чином і переборювати труднощі заради поставленої мети; б) форма психічного відображення, що проявляється у здатності до вибору дій, пов'язаних з подоланням зовнішніх чи внутрішніх перешкод; в) боротьба з реальними зовнішніми і внутрішніми перешкодами; г) вміння досягати поставленої мети. (0,1б)

20. Вольовий акт складається із декількох етапів, їх: а) 2; б) 3; в) 4; г) 5. (0,1б)

21. Встановіть ступінь зв'язку між темпераментом і характером особистості: а) зв'язку між ними немає, це незалежні властивості; б) по суті це тотожні властивості; в) зв'язок є, і він тісний; г) зв'язок дуже слабкий. (0,1б)

22. Якому типу темпераменту відповідає сильний тип нервової системи, що характеризується неврівноваженістю процесів збудження і гальмування: а) холерик; б) флегматик; в) сангвінік; г) меланхолік. (0,1б)

23. За І. П. Павловим, флегматичний темперамент характеризується: а) силою, врівноваженістю, інертністю нервових процесів; б) силою, врівноваженістю, рухливістю нервових процесів; в) силою, неврівноваженістю, рухливістю нервових процесів; г) слабкістю, неврівноваженістю, інертністю нервових процесів. (0,1б)

24. До індивідуально-психологічних особливостей особистості не належить: а) спрямованість; б) темперамент; в) характер; г) сприймання. (0,1б)

25. Якому типу темпераменту відповідає сильний тип нервової системи, що характеризується врівноваженістю та інертністю процесів збудження і гальмування: а) холерик; б) флегматик; в) сангвінік; г) меланхолік. (0,1б)

26. За Гіппократом, переважання в організмі чорної жовчі визначає наявність певного типу темпераменту. Йдеться про: а) сангвінічний темперамент; б) холеричний темперамент; в) флегматичний темперамент; г) меланхолічний темперамент. (0,1б)

27. Гіппократ пов'язував переважання в організмі лімфи із цим темпераментом. На його думку це: а) сангвінічний темперамент; б) холеричний темперамент; в) флегматичний темперамент; г) меланхолічний темперамент. (0,1б)

28. Якому типу темпераменту відповідає сильний тип нервової системи, що характеризується врівноваженістю та рухливістю процесів збудження і гальмування: а) холерик; б) флегматик; в) сангвінік; г) меланхолік. (0,1б)

29. Ця характеристика темпераменту вказує на особливості реакції особистості на подразники, що виявляються в темпі, силі та формі відповіді, а найяскравіше – в емоційній вразливості, і відображаються на ставленні особистості до навколишньої дійсності та до самої себе. Це: а) пластичність; б) реактивність; в) ригідність; г) сенситивність. (0,1б)

30. За І. П. Павловим, меланхолічний темперамент характеризується: а) силою, врівноваженістю, інертністю нервових процесів; б) силою, врівноваженістю, рухливістю нервових процесів; в) силою, неврівноваженістю, рухливістю нервових процесів; г) слабкістю нервових процесів. (0,1б)

31. Вкажіть на правильну тезу щодо формування характеру. Він є: а) вродженим; б) набутиим; в) більше набутиим, ніж вродженим; г) більше вродженим, ніж набутиим. (0,2б)

32. Відношення до людей, до діяльності, приватної власності, а також відношення до себе входять до структури: а) характеру; б) діяльності; в) свідомості; г) здібностей. (0,2б)

33. Вкажіть, в якому рядку названі лише компоненти структури характеру: а) спрямованість темперамент, воля, емоції, здібності; б) спрямованість, воля, емоції, темперамент, мотивація; в) спрямованість, переконання, розумові риси, емоції, самосвідомість; г) спрямованість, розумові риси, воля, емоції, темперамент. (0,2б)

34. На основі характеристики визначте тип акцентуації характеру. "Часто плачуть. Люблять мучити тварин, дратувати молодших, знущатися над немічними. У дитячих компаніях поводяться як диктатори. Типові риси – жорстокість, владність, самолюбство": а) шизоїдний; б) психастенічний; в) епілептоїдний; г) істероїдний. (0,2б)

35. До складу якого симптомокомплексу рис в структурі характеру входять гідність, скромність, відповідальність: а) ставлення до праці; б) ставлення до інших людей; в) ставлення до самої себе; г) ставлення до предметів та явищ дійсності. (0,2б)

36. На основі характеристики визначте тип акцентуації характеру. "Підкоряються будь-яким авторитетам, більшості в групі. Основне життєве

кредо – "бути, як всі. Схильні до моралізаторства й консерватизму":
а) конформний; б) гіпертимний; в) циклоїдний. г) істероїдний. (0,2б)

37. Знайдіть поняття, що відрізняється від інших за певною ознакою: а) тактовність; б) байдужість; в) емпатійність; г) ініціативність. (0,2б)

38. На основі характеристики визначте тип акцентуації характеру. "Підвищена збудливість, схильність до апатії. Люблять перебувати вдома самі. Важко переживають навіть незначні неприємності. Настрій змінюється від піднесеного до пригніченого. На зауваження реагують дратівливо":
а) шизоїдний; б) гіпертимний; в) циклоїдний. г) істероїдний. (0,2б)

39. Вкажіть кількість основних типів акцентуацій характеру за А. Є. Лічком: а) 9; б) 10; в) 11; г) 12. 19. Вкажіть кількість основних типів акцентуацій за К. Леонгардом: а) 9; б) 10; в) 11; г) 12. (0,1б)

40. У людей з яким типом темпераменту найважче виробити такі якості, як витримка і самоконтроль: а) у меланхоліка; б) у сангвініка; в) у флегматика; г) у холерика. (0,2б)

5.4. Питання до контрольної роботи № 4.

1. Структура та види здібностей.
2. Співвідношення та якісна характеристика понять: геніальність, обдарованість, талант.
3. Взаємодія та взаємокомпенсація здібностей.
4. Умови та передумови формування людських здібностей.
5. Структура «Я-концепція» особистості.
6. В чому різниця між поняттями індивід та особистість?
7. Форми та функції спілкування.
8. Які бувають вербальні та невербальні засоби спілкування?
9. Основні стилі спілкування та їхня ефективність у різних видах діяльності.
10. Кризи і конфлікти в житті людини.
11. Коротко опишіть тип суспільства, який би найкращим чином сприяв розвитку самоактуалізації для більшості людей. Чи вважаєте Ви, що цю ідею можна здійснити на практиці, чи це просто теоретизування? Поясніть Вашу точку зору.
12. За якими зовнішніми ознаками особистості можна говорити про її рівень розвитку?

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

Контрольна робота № 4.

Варіант № 1.

1. Структура та види здібностей. (1б)
2. Взаємодія та взаємокомпенсація здібностей. (1б)
3. Структура «Я-концепція» особистості. (1б)
4. Форми та функції спілкування. (1б)
5. Основні стилі спілкування та їхня ефективність у різних видах діяльності. (1б)
6. Коротко опишіть тип суспільства, який би найкращим чином сприяв розвитку самоактуалізації для більшості людей. Чи вважаєте Ви, що цю ідею можна здійснити на практиці, чи це просто теоретизування? Поясніть Вашу точку зору. (1б)

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 053 «Психологія»
Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**
Контрольна робота № 4.

Варіант № 2.

1. Співвідношення та якісна характеристика понять: геніальність, обдарованість, талант. (1б)
2. Умови та передумови формування людських здібностей. (1б)
3. В чому різниця між поняттями індивід та особистість? (1б)
4. Які бувають вербальні та невербальні засоби спілкування? (1б)
5. Кризи і конфлікти в житті людини. (1б)
6. За якими зовнішніми ознаками особистості можна говорити про її рівень розвитку? (1б)

6.1. Підсумковий контроль (залік)

Питання до заліку:

1. Чим обумовлено зростання актуальності психології?
2. Ушинський К.Д. сказав, що для того щоб виховувати дітей, їх потрібно "знати в усіх відношеннях". Як Ви це розумієте? Можна дізнатися про них у всіх відносинах?
3. Перерахуйте і визначте специфіку різних форм пізнання людини. Яка з них, на Вашу думку, ближче до істини?
4. У яких областях практики, на вашу думку, якість прийнятих рішень істотно знижується без урахування психологічних закономірностей?
5. Чому Б.М. Кедрів вважав, що психологія являє собою "сполучну" ланка між соціальними, природними та філософськими науками?
6. У чому полягає взаємозв'язок психології та філософії?
7. Як співвідносяться між собою різні форми психологічного знання: життєве, художнє, наукове?
8. Чим пояснити труднощі визначення предмета психології?
9. Оскільки психіка безпосередньо поза спостереженням, то як можна стверджувати, що вона пізнавана?
10. У чому полягає суб'єктивність психічного образу?
11. Розкрийте суть методологічних принципів вітчизняної психології.
12. Вичленуєте основні галузі сучасної психологічної науки і структуруйте їх за ознаками розвитку, діяльності та іншим, які на Вашу думку є доцільними.
13. Завданням фізики є побудова фізичної картини світу, біології - біологічної і т.д. Отже, психологія як наука повинна бути націлена на побудову психологічної картини світу. Що, на Ваш погляд, включає в себе поняття "психологічна картина світу"? Як може бути вписана в цю картину людина?
14. Як співвідносяться між собою: метод, методологія, методика дослідження?
15. Природні науки вивчають явища природи за допомогою об'єктивних методів. Чи можливо об'єктивне пізнання психічних явищ?
16. Чому метод інтроспекції був підданий жорсткій критиці?
17. Порівняйте переваги й недоліки спостереження і експерименту як основних дослідницьких методів психології.
18. У чому перевага формуючого експерименту в порівнянні з констатує?
19. На які характеристики слід звертати увагу при виборі діагностичних методик?
20. У чому полягає принципова відмінність проектних тестів?
21. Які психічні явища можливо пізнати шляхом аналізу продуктів діяльності людини?
22. Сформулюйте основні вимоги до проведення методу бесіди та анкетування, яких необхідно дотримуватися, щоб забезпечити об'єктивність і надійність результатів дослідження?

23. Інтерпретація результатів психологічного дослідження багато в чому залежить від особистості дослідника. Визначте, за допомогою яких чинників можна домогтися гранично об'єктивних результатів.

24. Чи можливе існування відчуттів поза мозком людини?

25. Чи доступні відчуття однієї людини безпосередньо іншій людині?

26. Чому люди, прозріли після операції, не здатні відразу сприймати світ таким, яким його сприймають зрячі?

27. Про який властивості відчуття йдеться в приказці "на смак і на смак товариш не всяк"?

28. У романі Е.Л. Войнич "Овід" є епізод: Джулі, дружина брата Артура, вичитує свого родича: "Від її тонкого пронизливого голосу, - зауважує автор, - у Артура стало кисло в роті." Чи є це зауваження психологічно вірним?

29. Чи можна розглядати сприйняття як суму відчуттів?

30. З якої причини сприйняття людини не можна розглядати як дзеркальну копію того, що існує поза нами?

31. Якщо сприйняття суб'єктивно, тобто залежить від досвіду, знань, переконань і т.д., то як можна стверджувати, що зміст образу речі в сприйнятті об'єктивний?

32. Чи можна сказати, що прислів'я "Щасливі годин не спостерігають" є правильною з точки зору сучасних даних про сприйняття часу?

33. Чому ми миттєво розпізнаємо особи представників своєї раси і утрудняємося в розрізненні осіб представників чужої раси?

34. Чи можуть ілюзії сприйняття служити доказом непізнаваності світу? Обґрунтуйте відповідь.

35. У якому сенсі сприйняття незалежно від тих предметів, які в ньому відбиваються?

36. Чи необхідно вчитися сприйняттю, або це вроджена здатність людини?

37. Що розуміється під наглядом і які вимоги потрібно враховувати при формуванні спостережливості у учнів?

38. Які вимоги з точки зору психології необхідно пред'являти до наочних посібників і чому?

39. Чи можлива розумна діяльність без уваги? Чим може бути зумовлена неуважність учнів на заняттях?

40. Розкрийте зміст кожного властивості уваги, його роль в житті і діяльності людини, назвіть фактори, що впливають на прояв і розвиток цих властивостей.

4. Чим відрізняються такі види неуважності, як "учнівська", "поетична", "професорська" і стареча?

41. Чи згодні Ви з твердженням, що зовнішня увага виникає пізніше, ніж внутрішня?

42. Чи завжди виникнення інтересу до діяльності обумовлює перехід довільної уваги в післядовільну?

43. Чи згодні Ви з думкою, що висока концентрація уваги на предметі діяльності завжди пов'язана зі сприятливими умовами і відсутністю сторонніх відволікаючих подразників?

44. Чому в світловій рекламі світло періодично вимикається? З якою метою це роблять?

45. Хижак може тривалий час стерегти свою жертву. Чи можна його увагу охарактеризувати як довільне?

46. Які шляхи залучення уваги на різних етапах уроку (при опитуванні, поясненні нового матеріалу, закріпленні пройденого)?

47. Чи можна стверджувати, що функція пам'яті вичерпується процесами фіксації і відтворення отриманих вражень?

48. Що таке мистецтво пам'яті? Які принципи лежать в основі розвитку майстерної пам'яті?

а. Як пов'язана пам'ять з іншими пізнавальними і регулятивними процесами психіки?

49. Чому кожна людина запам'ятовує і зберігає в основному те, що пов'язано з метою і змістом його діяльності і з його інтересами?

50. Чим відрізняється оперативна пам'ять від короткочасної?

51. Від чого залежить продуктивність довільного запам'ятовування?

52. Які основні умови підвищення продуктивності мимовільного запам'ятовування Ви знаєте?

53. У чому полягає вибірковість процесів збереження і забування?

54. Чому короткі записи сприяють кращому запам'ятовуванню матеріалу?

55. З досвіду відомо, що, хвилюючись, людина може забути те, що раніше запам'ятав. Яке фізіологічне пояснення можна дати цьому явищу?

56. Як психологічно і фізіологічно обґрунтувати положення К.Д. Ушинського про те, що "погана пам'ять" - це результат ліни пригадувати?

57. Що потрібно робити для того, щоб попередити забування важливого матеріалу?

58. Чи можна говорити, що в учня погана пам'ять, якщо він зазнає труднощів при запам'ятовуванні навчального матеріалу?

59. Які рекомендації для успішного запам'ятовування тексту виступу Ви можете запропонувати?

60. Основні етапи історії психології; школи, концепції, напрямки

61. у психології.

62. Рефлекторна природа психічного відображення.

63. Функції психіки.

64. Мозок і психіка. Загальні механізми зв'язку.

65. Нервова система, її виникнення, удосконалення та роль у розвитку форм відображення у філогенезі.

66. Механізми відображувальної діяльності на різних стадіях розвитку психіки.

67. Відмінності психіки людини від психіки тварин.

68. Свідомість та її структура. Свідоме та несвідоме в психічній

69. діяльності людини.

70. «Мова» та спілкування тварин.
71. Методи загальної психології.

Приклад білету до заліку

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ №1

1. Як співвідносяться між собою: метод, методологія, методика дослідження? (10 балів).
2. Чому ми миттєво розпізнаємо особи представників своєї раси і утрудняємося в розрізненні осіб представників чужої раси? (10 балів).
3. Чим відрізняється оперативна пам'ять від короткочасної? (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

6.2. Підсумковий контроль (іспит)

Питання до іспиту:

1. Загальна характеристика методів психології.
2. Метод спостереження та його загальна характеристика.
3. Типові помилки в психологічному спостереженні.
4. Умови ефективного проведення спостереження.
5. Поняття про метод експерименту.
6. Види експериментів у психологічних дослідженнях.
7. Етапи проведення експерименту.
8. Помилки при експериментальному дослідженні та шляхи їх дослідження.
9. Умови ефективного проведення експерименту.
10. Сутність та особливості методу тестів.
11. Види психологічних тестів.
12. Умови ефективного проведення методу тестування.
13. Техніка проведення психологічного дослідження.
14. Загальна характеристика методу анкетування.
15. Види питань в анкеті (приклади).
16. Основні правила складання анкет.
17. Умови ефективного проведення анкетування.
18. Контент-аналіз як різновид методу вивчення продуктів діяльності.
19. Зміст основних процедур контент-аналізу.
20. Труднощі при проведенні контент-аналізу.
21. Особливості дослідження відчуттів у загальній психології.
22. Характеристика методів дослідження уваги людини.
23. Темперамент особистості та його експериментальне дослідження.
24. Характеристика методів та методик дослідження здібностей особистості.
25. Види питань в анкеті (приклади).
26. Етапи проведення експерименту.
27. Особливості формулювання та редагування питань анкети.
28. Специфіка застосування контент-аналізу (на матеріалі методики незавершених речень Б. Форера).
29. Особливості дослідження динаміки абсолютних порогів світлової чутливості в умовах темної адаптації (за допомогою адаптометра).
30. Особливості емпіричного дослідження визначення абсолютних порогів слухової чутливості (за допомогою аудиометра).
31. Дослідження визначення зорових просторових порогів розрізнення (точність окоміру).

32. Дослідження особливостей сприймання форми при пасивному та активному осяганні.
33. Особливості вимірювання обсягу сприймання людини.
34. Визначення особливостей геометричних ілюзій зорового сприймання та їх інтерпретація.
35. Дослідження обсягу короткочасної пам'яті.
36. Вивчення особливостей безпосереднього та опосередкованого запам'ятовування.
37. Експериментально-психологічні методи дослідження мислення та мовлення людини.
38. Процедура проведення дослідження визначення лабільності-ригідності мислительних процесів за методикою «Словесний лабіринт».
39. Методика дослідження особливостей наочно-образного мислення на основі методики «Піктограма».
40. Вивчення індивідуально-психологічних особливостей мислення за допомогою методики «Відгадування загадки».
41. Процедура оцінювання яскравості-чіткості уявлень (за методом саморанжування).
42. Дослідження особливостей просторових уявлень особистості.
43. Методики вивчення особливостей творчої та репродуктивної уяви.
44. Методи і методики дослідження уваги та їх загальна характеристика.
45. Особливості організації та інтерпретації результатів вивчення уваги.
46. Процедура дослідження характеристик вибірковості уваги методом коректурної проби.
47. Методики вимірювання стійкості та концентрації уваги.
48. Дослідження особливостей переключення уваги (за допомогою таблиць Шульте).
49. Процедура дослідження рівня тривожності (на матеріалі методики Філіпса).
50. Методика дослідження самооцінки емоційного стану особистості.
51. Послідовність проведення дослідження динаміки розвитку вольових якостей людини.
52. Вивчення особливостей сили волі особистості.
53. Методика дослідження самоконтролю як показника волі особистості.
54. Психодіагностичні методи дослідження особливостей нервової системи та типу темпераменту.
55. Процедура проведення дослідження екстраверсії – інтроверсії та нейротизму (на основі опитувальника Г. Айзенка).

56. Визначення властивостей нервової системи за психомоторними показниками (за методикою Ільїна).
57. Специфіка роботи з тепінг-тестом.
58. Помилки психолога на етапі інтерпретації даних, спрямованих на дослідження особливостей темпераменту та характеру.
59. Методика С. Шмішека щодо визначення типів акцентуації характеру.
60. Особливості застосування патохарактерологічного діагностичного опитувальника А. Є. Лічко.
61. Методика визначення типології характеру та аналіз результатів за К. Юнгом.
62. Психодіагностичні дослідження здібностей особистості.
63. Організація і проведення дослідження щодо визначення комунікативних та організаторських схильностей (методика «КОС-2»).
64. Особливості застосування методу продуктів діяльності (продукти образотворчої діяльності).
65. Психодіагностичні методи дослідження мотиваційної сфери та саморегуляції.
66. Процедура дослідження тесту-опитувальника А. Мехрабіана для вимірювання мотивації досягнення.
67. Використання шкали оцінки мотивації схвалення (Д. Крауна, Д. Маслоу) в роботі психолога.
68. Дослідження мотиваційної сфери за методикою «ТЮФ» А. Г. Шмельова.
69. Особливості проведення дослідження на визначення видів пам'яті.
70. Специфіка застосування методу тестування.
71. Відмінності між тестуванням та анкетуванням.
72. Характеристика методів дослідження відчуттів
73. Характеристика методів та методик вивчення особливостей сприймання.
74. Можливі помилки під час реалізації методу контент-аналізу.
75. Характеристика помилок при проведенні спостереження.
76. Переваги та недоліки методу спостереження.
77. Характеристика лабораторного та природнього експерименту.
78. Загальна характеристика методів вивчення мовленнєвої діяльності особистості.
79. Загальна характеристика видів психодіагностичних тестів.
80. Дослідження особливостей сприймання форми при пасивному та активному осяганні.
81. Дослідження особливостей емоційної сфери.
82. Поняття емпатії: діагностика, прояви, значення в житті та діяльності.

83. Дослідження особливостей вольової сфери.
84. Історія вивчення уваги.
85. Дослідження особливостей психічних станів.
86. Поняття про стрес та історія його дослідження.
87. Характеристики темпераменту та історія його дослідження.
88. Поняття про здібності та методи їх дослідження.
89. Поняття характеру та його риси і прояви.
90. Дослідження мотиваційної сфери особистості.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**
ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №1

1. Особливості застосування патохарактерологічного діагностичного опитувальника А. Є. Лічко. (10 балів)
2. Психодіагностичні дослідження здібностей особистості. (10 балів)
3. Види питань в анкеті (приклади). (10 балів)
4. Помилки психолога на етапі інтерпретації даних, спрямованих на дослідження особливостей темпераменту та характеру. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**
ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №2

1. Види експериментів у психологічних дослідженнях. (10 балів)
2. Дослідження особливостей вольової сфери. (10 балів)
3. Темперамент особистості та його експериментальне дослідження. (10 балів)
4. Методика С. Шмішека щодо визначення типів акцентуації характеру. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім.Петра Могили

Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

БІЛЕТ №3

1. Загальна характеристика методів психології. (10 балів)
2. Особливості дослідження динаміки абсолютних порогів світлової чутливості в умовах темної адаптації (за допомогою адаптометра). (10 балів)
3. Дослідження мотиваційної сфери особистості. (10 балів)
4. Характеристики темпераменту та історія його дослідження. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №4

1. Етапи проведення експерименту. (10 балів)
2. Визначення властивостей нервової системи за психомоторними показниками (за методикою Ільїна). (10 балів)
3. Поняття характеру та його риси і прояви. (10 балів)
4. Особливості вимірювання обсягу сприймання людини. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**
ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №5

1. Метод спостереження та його загальна характеристика (10 балів)
2. Особливості емпіричного дослідження визначення абсолютних порогів слухової чутливості (за допомогою аудиометра). (10 балів)
3. Поняття про здібності та методи їх дослідження. (10 балів)
4. Експериментально-психологічні методи дослідження мислення та мовлення людини. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**
ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №6

1. Типові помилки в психологічному спостереженні.
2. Дослідження визначення зорових просторових порогів розрізнення (точність окоміру).
3. Характеристики темпераменту та історія його дослідження.
4. Загальна характеристика методів психології.

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**
ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №7

1. Умови ефективного проведення спостереження. (10 балів)
2. Дослідження особливостей сприймання форми при пасивному та активному осяганні. (10 балів)
3. Поняття про стрес та історія його дослідження. (10 балів)
4. Особливості емпіричного дослідження визначення абсолютних порогів слухової чутливості (за допомогою аудіометра). (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**
ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №8

1. Поняття про метод експерименту. (10 балів)
2. Особливості вимірювання обсягу сприймання людини. (10 балів)
3. Дослідження особливостей психічних станів. (10 балів)
4. Типові помилки в психологічному спостереженні. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**
ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №9

Види експериментів у психологічних дослідженнях.

1. Визначення особливостей геометричних ілюзій зорового сприймання та їх інтерпретація. (10 балів)
2. Історія вивчення уваги. (10 балів)
3. Методика дослідження особливостей наочно-образного мислення на основі методики «Піктограма». (10 балів)
4. Загальна характеристика методів вивчення мовленнєвої діяльності особистості. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**
ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №10

1. Етапи проведення експерименту. (10 балів)
2. Дослідження обсягу короткочасної пам'яті. (10 балів)
3. Дослідження особливостей вольової сфери. (10 балів)
4. Поняття емпатії: діагностика, прояви, значення в житті та діяльності. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №11

1. Помилки при експериментальному дослідженні та шляхи їх дослідження. (10 балів)
2. Вивчення особливостей безпосереднього та опосередкованого запам'ятовування. (10 балів)
3. Поняття емпатії: діагностика, прояви, значення в житті та діяльності. (10 балів)
4. Умови ефективного проведення методу тестування(10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №12

1. Умови ефективного проведення експерименту. (10 балів)
2. Експериментально-психологічні методи дослідження мислення та мовлення людини. (10 балів)
3. Дослідження особливостей емоційної сфери. (10 балів)
4. Дослідження обсягу короткочасної пам'яті. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №13

1. Сутність та особливості методу тестів (10 балів)
2. Процедура проведення дослідження визначення лабільності-ригідності мислительних процесів за методикою «Словесний лабіринт». (10 балів)
3. Дослідження особливостей сприймання форми при пасивному та активному осяганні. (10 балів)
4. Етапи проведення експерименту. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №14

1. Види психологічних тестів. (10 балів)
2. Методика дослідження особливостей наочно-образного мислення на основі методики «Піктограма». (10 балів)
3. Загальна характеристика видів психодіагностичних тестів. (10 балів)
4. Сутність та особливості методу тестів(10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №15

1. Умови ефективного проведення методу тестування (10 балів)
2. Вивчення індивідуально-психологічних особливостей мислення за допомогою методики «Відгадування загадки». (10 балів)
3. Загальна характеристика методів вивчення мовленнєвої діяльності особистості. (10 балів)
4. Види питань в анкеті (прикладі). (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №16

1. Техніка проведення психологічного дослідження. (10 балів)
2. Процедура оцінювання яскравості-чіткості уявлень (за методом саморанжування). (10 балів)
3. Характеристика лабораторного та природнього експерименту. (10 балів)
4. Зміст основних процедур контент-аналізу(10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №17

1. Загальна характеристика методу анкетування. (10 балів)
2. Дослідження особливостей просторових уявлень особистості(10 балів)
3. Переваги та недоліки методу спостереження. (10 балів)
4. Методики вивчення особливостей творчої та репродуктивної уяви. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №18

1. Види питань в анкеті (прикладі). (10 балів)
2. Методики вивчення особливостей творчої та репродуктивної уяви. (10 балів)
3. Характеристика помилок при проведенні спостереження. (10 балів)
4. Характеристика методів дослідження уваги людини. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №19

1. Основні правила складання анкет. (10 балів)
2. Методи і методики дослідження уваги та їх загальна характеристика (10 балів)
3. Можливі помилки під час реалізації методу контент-аналізу. (10 балів)
4. Техніка проведення психологічного дослідження. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №20

1. Умови ефективного проведення анкетування. (10 балів)
2. Особливості організації та інтерпретації результатів вивчення уваги. (10 балів)
3. Характеристика методів та методик вивчення особливостей сприймання. (10 балів)
4. Характеристика лабораторного та природнього експерименту. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №21

1. Контент-аналіз як різновид методу вивчення продуктів діяльності. (10 балів)
2. Процедура дослідження характеристик вибірковості уваги методом коректурної проби. (10 балів)
3. Характеристика методів дослідження відчуттів. (10 балів)
4. Методи і методики дослідження уваги та їх загальна характеристика(10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №22

1. Зміст основних процедур контент-аналізу(10 балів)
2. Методики вимірювання стійкості та концентрації уваги. (10 балів)
3. Відмінності між тестуванням та анкетуванням. (10 балів)
4. Процедура проведення дослідження екстраверсії – інтроверсії та нейротизму (на основі опитувальника Г. Айзенка). (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №23

1. Труднощі при проведенні контент-аналізу. (10 балів)
2. Дослідження особливостей переключення уваги (за допомогою таблиць Шульте). (10 балів)
3. Специфіка застосування методу тестування. (10 балів)
4. Методика дослідження самооцінки емоційного стану особистості. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №24

1. Особливості дослідження відчуттів у загальній психології. (10 балів)
2. Процедура дослідження рівня тривожності (на матеріалі методики Філліпса). (10 балів)
3. Особливості проведення дослідження на визначення видів пам'яті. (10 балів)
4. Використання шкали оцінки мотивації схвалення (Д. Крауна, Д. Маслоу) в роботі психолога. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №25

1. Характеристика методів дослідження уваги людини. (10 балів)
2. Методика дослідження самооцінки емоційного стану особистості. (10 балів)
3. Дослідження мотиваційної сфери за методикою «ТЮФ» А. Г. Шмельова. (10 балів)
4. Методики вимірювання стійкості та концентрації уваги. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №26

1. Темперамент особистості та його експериментальне дослідження. (10 балів)
2. Послідовність проведення дослідження динаміки розвитку вольових якостей людини. (10 балів)
3. Використання шкали оцінки мотивації схвалення (Д. Крауна, Д. Маслоу) в роботі психолога. (10 балів)
4. Специфіка застосування контент-аналізу (на матеріалі методики незавершених речень Б. Форера). (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №27

1. Характеристика методів та методик дослідження здібностей особистості. (10 балів)
2. Вивчення особливостей сили волі особистості. (10 балів)
3. Процедура дослідження тесту-опитувальника А. Мехрабіана для вимірювання мотивації досягнення. (10 балів)
4. Методика визначення типології характеру та аналіз результатів за К. Юнгом. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №28

1. Особливості формулювання та редагування питань анкети. (10 балів)
2. Процедура проведення дослідження екстраверсії – інтроверсії та нейротизму (на основі опитувальника Г. Айзенка). (10 балів)
3. Психодіагностичні методи дослідження мотиваційної сфери та саморегуляції. (10 балів)
4. Специфіка застосування методу тестування. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №29

1. Специфіка застосування контент-аналізу (на матеріалі методики незавершених речень Б. Форера). (10 балів)
2. Психодіагностичні методи дослідження особливостей нервової системи та типу темпераменту. (10 балів)
3. Особливості застосовування методу продуктів діяльності (продукти образотворчої діяльності). (10 балів)
4. Методика дослідження самооцінки емоційного стану особистості. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціально-поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №30

1. Специфіка роботи з тепінг-тестом. (10 балів)
2. Організація і проведення дослідження щодо визначення комунікативних та організаторських схильностей (методика «КОС-2»). (10 балів)
3. Методика дослідження самоконтролю як показника волі особистості. (10 балів)
4. Відмінності між тестуванням та анкетуванням. (10 балів)

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року

Завідувач кафедри, професор

Лисенкова І. П.

Упорядник, ст. викл. кафедри

Миропольцева Н. І.

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання першого семестру

Денна форма навчання:

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці	Кількість заходів	Сума балів
1 семестр			
Відповіді на підгрупових заняттях	4	6	24
Проведення лабораторних робіт	5	7	35
Проведення психодіагностичного зрізу	6	1	6
Написання контрольних робіт	5	1	5
Загальна кількість балів			70
Залік у I семестрі			30
Всього			100
2 семестр			
Відповіді на підгрупових заняттях	4	5	20
Проведення лабораторних робіт	5	9	45
Проведення психодіагностичного зрізу	6	5	30
Написання контрольних робіт	5	1	5
Всього			100
3 семестр			
Відповіді на підгрупових заняттях	4	3	12
Проведення лабораторних робіт	5	6	30
Проведення психодіагностичного зрізу	6	1	6
Написання контрольних робіт	6	2	12
Загальна кількість балів			60
Іспит у III семестрі			40
Всього			100

Заочна форма навчання:

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
1,2 семестр			
Відповіді на підгрупових заняттях	10	4	40
Написання контрольної роботи	30	1	30
Загальна кількість балів			70
Залік у II семестрі			30
Всього			100

3 семестр			
Відповіді на групових заняттях	10	3	30
Написання контрольної роботи	30	1	30
Загальна кількість балів			60
Іспит у III семестрі			40
Всього			100

Пояснення до умов визначення рейтингу

Денна форма

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	4
Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	3
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	2
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.	1
2. Бали за проведення лабораторних робіт	
Лабораторна робота виконана студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої теми, кількості та різноманітності завдань. Письмовий звіт сформульовано правильно. Виконана та вчасно здана письмова робота.	5
Лабораторна робота виконана студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої теми, кількості та різноманітності завдань. Письмовий звіт сформульовано правильно (можливі допущення певних неточностей). Виконана та (можливо) не вчасно здана письмова робота.	4
Лабораторна робота виконана не в повному обсязі, можливо не зовсім відповідає темі роботи, кількості запитань або використано однотипні запитання. Допущені помилки у формулюванні письмового звіту. Робота здана не вчасно.	3
Лабораторна робота за своїм змістом лише частково відображає подане завдання. Робота не відповідає темі, звіт не вірно сформульований, не відповідає вимогам. Робота здана не вчасно (або відсутня).	2
Лабораторна робота практично не виконана. Звіт складається із	1

малозмістовних фраз, які не відображають суть завдання. Не відповідає темі роботи. Письмова частина роботи відсутня (можливо).	
3. Бали за написання контрольних робіт Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	
Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки, правильне використання теоретичних аспектів у вирішенні практичних задач.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, помилки у вирішенні практичних завдань.	Зниження оцінки
4. Бали за проведення діагностики і обробки результатів	
Завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої методики, яка винисена на дане практичне заняття. Методика проведена, опрацьована. За результатами проведення сформульовано ґрунтовні висновки. Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.	6
Завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої методики, яка винисена на дане практичне заняття. Методика проведена, опрацьована. За результатами проведення сформульовано ґрунтовні висновки (можлива наявність неточностей). Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.	5-4
Завдання виконано не в повному обсязі, частково. Неякісно опрацьовані результати. Висновки фрагментарні, не обґрунтовані. Виконана, не якісно оформлена та не вчасно здана письмова робота.	3-2
Завдання практично не виконано, зовсім не відповідає вимогам. Робота здана не вчасно.	1

Заочна форма

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	10
Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	9-8
Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	7-6
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у	5-3

достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.	2-1
2. Бали за написання контрольної роботи	
Оформлення роботи відповідає вимогам. Правильно підібраний психодіагностичний інструментарій, дотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання основної та додаткової літератури, зроблено обґрунтовані висновки.	30
Оформлення роботи відповідає вимогам. Правильно підібраний психодіагностичний інструментарій, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання основної та додаткової літератури, узагальнені висновки присутні, але мають незначні неточності та неструктурованість.	29-25
Оформлення роботи має незначні порушення. Правильно підібраний психодіагностичний інструментарій, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання основної та додаткової літератури, узагальнені висновки присутні, але мають незначні неточності та неструктурованість.	25-20
Оформлення роботи має неточності. Правильно підібраний психодіагностичний інструментарій, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання основної та додаткової літератури, узагальнені висновки присутні, висновки мають поверхневий характер.	19-15
Оформлення роботи не відповідає вимогам. Психодіагностичний інструментарій підібрано не зовсім коректно, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання основної та додаткової літератури, узагальнені висновки присутні, висновки мають поверхневий характер.	14-10
Оформлення роботи не відповідає вимогам. Психодіагностичний інструментарій підібрано некоректно, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, відсутність використання основної літератури у підготовці звіту, немає висновку в кінці роботи.	9-5
Оформлення роботи не відповідає вимогам. Психодіагностичний інструментарій підібрано некоректно, досліджено не всі психічні процеси та стани, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, відсутність використання основної літератури у підготовці звіту, немає висновку в кінці роботи.	5-1

Оцінювання знань студента під час заліку чи екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою, прийнятою у ЧНУ імені Петра Могили.

Оцінка «Відмінно» - **90-100 балів** ставиться за умов, якщо студент дав лаконічні і ґрунтовні відповіді на всі запропоновані йому питання. Відповідь свідчить, що студент вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Студент уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані ситуації, посилаючись на

джерела інформації. Студент розуміє значимість відповідних знань для особистого життя та для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами.

Найвища оцінка ставиться також за вміння наводити протилежні підходи до оцінки тих чи інших феноменів, співставлення різних наукових позицій, уміння вести полеміку з дослідниками. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

Оцінка **«Добре» - 75-89 балів** ставиться за умов, якщо студент викладає відповідь на кожне питання логічно, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів студент припускається незначних помилок. В той же час, студент не розуміє актуальності висвітлюваних питань. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

Оцінка **«Задовільно» - 60-74 балів** виставляється студенту в разі, якщо він не повністю розкрив питання, або не відповів на деякі з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалів курсу (знає лише певні теми). Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Студент не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальність проблеми для сьогодення. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання, або відсутні.

Оцінка **«Незадовільно» - 21-60 балів** виставляється студенту в разі, коли кожне з питань висвітлено поверхнево, або не висвітленими залишаються більшість питань. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, студент не знає, або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1. Основні:

1. Загальна психологія: навч. посіб. / Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасека О.В. – К. : ЦУЛ, 2015. – 296 с.
2. Загальна психологія : навч. посібник / М. В. Савчин . – Київ : Академвидав, 2016 . – 461 с. – (Альма матер) . - Бібліогр.: с. 461
3. Загальна психологія: Навч. посібник / О.Скрипченко, Л.Долинська, З.Огороднійчук та інш. – Київ: Либідь, 2017 р. - 464 с.
4. Загальна психологія: Підруч. для студентів вищ. навч. закладів. / С.Д.Максименко, В.О.Зайчук, В.В.Клименко, В.О.Соловієнко. За загальною редакцією акад.. С.Д.Максименка – К.: Форум, 2018. – 543 с.
5. Загальна психологія: Практикум. / В.Волошина, Л.Долинська, С.Ставицька, О.Темрюк – К : Каравелла, 2017. -280 с.
6. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології / За ред. Т.І. Пашукової. - К.: Т-во «Знання»,Ю КОО, 2016. - 204 с.
7. Практикум із загальної психології. / Зелінська Т.М., Михайлова І.М. Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2017. – 272 с.

8.2. Додаткові:

1. Варій М. Й. Загальна психологія: Підручник / Для студ. психол. і педагог. спеціальностей. – 2-ге видан., випр. і доп. – К.: "Центр учбової літератури", 2017. – 968 с.
2. Загальна психологія: Навч. посібник / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К.: "А.П.Н.", 2018.
3. Копець Л.В. Психологія особистості: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Копець Л.В. – К.: Вид дім. «Києво-Могилянська академія», 2017. – 460 с.
4. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. – К.: Вища шк., 2016. – 487 с.
5. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. / М'ясоїд П.А. – К.: Вища шк., 2015. – 487 с.
6. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник / - Максименко С.Д. – К.:«Центр навчальної літератури», 2015. – 222 с.
7. Павелків Р. В. Загальна психологія. Підручник. – К.: Кондор, 2016. – 576 с.
8. Павелків Р. В. Загальна психологія: підручник / Павелків Р.В. - К.: Кондор, 2017. – 576с.
9. Пальм Г. А. Загальна психологія: Навч. пос. / Г. А. Пальм. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 256 с.
10. Партико Т. Б. Загальна психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Т. Б. Партико. – К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2018. – 416 с.
11. Психологія: Підручник / [Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова]. – К.: Либідь, 2016. – 560 с.
12. Психологія: Підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка,

П. А. Гончарук та ін.; за ред. Ю. Л. Трофімова. – 3-тє вид., стереотип. – К.: Либідь, 2017. – 560 с.

8.3. Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України / Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.
2. Сайт Верховної Ради України / Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
3. Сайт Кабінету Міністрів України / Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Сайт Національної Академії Наук України / Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua>.
5. Сайт Національної Академії Педагогічних Наук України / Режим доступу: <http://www.naps.gov.ua>.
6. Сайт Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського / Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
7. Павелків Р. С. Дитяча психологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Р. С. Павелків. – К. : «Центр навчальної літератури», 2004. – 272 с. – Режим доступу: <http://www.share.net.ua/forum/index.php>